

ՏԵՂԵԿԱՆՔ

2012 Թ-ԻՆ ԶԻՆՎԱԾ ՈՒԺԵՐՈՒՄ ՄԱՐԴՈՒ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԻ ՎԻՃԱԿԻ
ՄԱՍԻՆ

ՎԱՆԱԶՈՐ

2013

Ըստ ՀՔԱ Վանաձորի գրասենյակի ուսումնասիրության արդյունքների 2012 թվականին ՀՀ զինված ուժերում գրանցվել է 40 միջադեպ, որի հետեւանքով մահացել է 49 զինծառայող: Միջադեպերից միայն 15-ի դեպքում է ՀՀ պաշտպանության նախարարությունը հանդիսացել տեղեկատվության տարածման առաջնային աղբյուր: Եթե համեմատենք 2011 թվականի հետ, ապա կարելի է արձանագրել, որ այս տարի նախորդ տարվա համեմատ եւ՝ մահվան ելքով միջադեպերը, եւ՝ մահացության դեպքերը ավելացել են: Եթե 2011 թվականին 36 միջադեպի արդյունքում գրանցվել է 39 մահվան դեպք, ապա 2012 թ-ին 40 միջադեպի արդյունքում գրանցվել է 49 մահվան դեպք:

Նշված ժամանակահատվածում գրանցված մահացության 49 դեպքերից 12-ը հրադադարի ռեժիմի խախտման հետեւանքով է, 1-ը՝ անվտանգության կանոնների խախտման, 11-ը ինքնասպանության կամ ինքնասպանության հասցնելու հետեւանքով, 15-ը՝ դժբախտ պատահարի, 6-ը՝ առողջական խնդրների եւ ոչ պատշաճ բժշկական ծառայության տրամադրման պատճառով, 3-ը կանոնադրային հարաբերությունների խախտման, 1-ը՝ դիտավորյալ սպանության հետեւանքով:

Դեպքերից 6-ի առնչությամբ հարուցվել է քրեական գործ՝ ՀՀ քրեական օրենսգրքի 104 հոդվածի 1-ին մասի հատկանիշներով՝ սպանություն, *4-ի առնչությամբ* ՀՀ քրեական օրենսգրքի 104 հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին և 6-րդ կետերի հատկանիշներով՝ սպանություն՝ երկու կամ ավելի անձանց, շատերի կյանքի համար վտանգավոր եղանակով, *1-ի առնչությամբ* ՀՀ քրեական օրենսգրքի 104 հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին, 6-րդ եւ 7-րդ կետերի հատկանիշներով, *1-ի առնչությամբ*՝ ՀՀ քրեական օրենսգրքի 34-104 հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին, 6-րդ եւ 13-րդ կետերով (սպանության փորձ 2 կամ ավելի անձանց, շատերի կյանքի համար վտանգավոր եղանակով. ազգային, ռասսայական կամ կրոնական ատելության կամ կրոնական մոլեգարության շարժառիթով) եւ 104-րդ հոդվածի 2-րդ մասի, 1-ին, 6-րդ եւ 13-րդ կետերով (սպանություն՝ շատերի կյանքի համար վտանգավոր եղանակով, ազգային, ռասսայական կամ կրոնական ատելության կամ կրոնական մոլեգարության շարժառիթով), *2 դեպքի առնչությամբ* ՀՀ քրեական օրենսգրքի 104 հոդվածի 2-րդ մասի 13 կետով (սպանություն՝ ազգային, ռասսայական

կամ կրոնական աստելության կամ կրոնական մոլեռանդության շարժառիթով): *8 դեպքի* առնչությամբ հարուցվել է քրեական գործ ՀՀ քրեական օրենսգրքի 110 հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված հանցագործության հատկանիշներով (ինքնասպանության հասցնելը), *1 դեպքի առնչությամբ՝* ՀՀ քրեական օրենսգրքի 110 հոդվածի 1-ին մաս՝ ինքնասպանության հասցնելու հատկանիշներով եւ 235 հոդվածի 1-ին մասի հատկանիշով, *1 դեպքի առնչությամբ՝* ՀՀ քրեական օրենսգրքի 373 հոդվածի 3-րդ մասով նախատեսված հանցագործության հատկանիշներով (զենքի հետ վարվելու կանոնների խախտում, ինչն անզուգուրությամբ առաջացրել է մահ, *6 դեպքի առնչությամբ՝* ՀՀ քրեական օրենսգրքի 376 հոդվածի 2 մասով՝ պաշտոնական անձի անփույթ վերաբերմունք ծառայության նկատմամբ, որն անզուգուրությամբ առաջացրել է մահ, 2 դեպքի առնչությամբ ՀՀ քրեական օրենսգրքի 242 հոդվածի 2-րդ մաս՝ ճանապարհային երթևեկության և տրանսպորտային միջոցների շահագործման կանոնները խախտելը, որն անզուգուրությամբ առաջացրել է մարդու մահ, 4 դեպքի առնչությամբ՝ ՀՀ քրեական օրենսգրքի 377 հոդվածի 2-րդ մասով՝ մեքենաներ վարելու կամ շահագործելու կանոնները խախտելը: Մյուս դեպքերի առնչությամբ նշված չեն, թե ինչ հոդվածներով են հարուցվել քրեական գործերը (դեպքից մեկը առողջական խնդիրների եւ ոչ պատշաճ բժշկական ծառայության տրամադրման հետ է կապված, մեկը՝ զորավարության ժամանակ պայթյունի, մեկը՝ հոսանքահարման, մեկ զինծառայող գտնվել է մահացած բուսաբանական այգում, իսկ վեցը՝ ավտովթարի հետուանքով դժբախտ պատահարի արդյունք է):

Հարկ է նշել, որ շատ դեպքերում քրեական գործերը հարուցվում են օրենքով սահմանված ժամկետներից ուշ, տուժողի իրավահաջորդ հարազատները ճանաչվում են բավականին ուշ:

Ինքնասպանության դեպքերից 3-ի դեպքում դիակի վրա եղել են բռնության հետքեր, այրվածքներ (տե՛ս դեպքերի նկարագրությունը):

Գրանցված սպանություններից երկուսը տեղի են ունեցել զինակիցների կողմից, որոնցից մեկը, ըստ նախնական պաշտոնական տվյալների նշվել է որպես հակառակորդի կողմից սպանություն, սակայն ավելի ուշ այդ վարկածը հերքվել է: Մեկ

դեպքի առնչությամբ, ըստ ԶԼՄ-ներում տարածված տեղեկությունների ձերբակալվել է դասակի հրամանատարը, սակայն այն ավելի ուշ պաշտոնապես հերքվել է ՀՀ ՊՆ քննչական վարչության կողմից (տե՛ս դեպքերի նկարագրությունը):

Մահացության դեպքերից 27-ը տեղի է ունեցել Հայաստանի Հանրապետության տարածքում, 20-ը Լեռնային Ղարաբաղի տարածքում, իսկ տեղի ունեցած 1 դեպքի վայրը նշված չէ, իսկ 1 դեպք տեղի է ունեցել զինծառայողին զորահավաքակայանից գորամաս տեղափոխելու ճանապարհին: Համաձայն հասանելի տեղեկատվության՝ 26 գործ գտնվում է նախաքննության փուլում, 4 գործ՝ դատաքննության փուլում, մեկ քրեական գործ կասեցվել է, 3 գործի վերաբերյալ որոշում է կայացվել քրեական գործի վարույթը կասեցնելու մասին, 1 գործի դատաքննությունը ավարտվել է, իսկ մյուս դեպքերի վերաբերյալ տվյալներ առկա չեն:

Ուսումնասիրության առաջնային աղբյուր են հանդիսացել ԶԼՄ-ները եւ զինծառայողների հարազատները:

Ստորեւ ներկայացվում է վիճակագրական տվյալները:

	Անուն ազգանուն		Դեպքի տարեթիվը	Դեպքի տարածաշրջան	Դեպքի վայրը (քաղաք, գյուղ)	Զորամասը	Տեղեկատվության տարածման առաջնային աղբյուրը	Քրեական գործ հարուցող մարմինը	Քրեական գործի պաշտոնական որակումը	Դեպքի պատճառը	Որ փուլում է գտնվում գործը	
1.	Վահան Ասիկյան		18.01.12	ՀՀ		Երևան	Նուբարաշեն	Ոչ պաշտոնական	ՀՀ ՊՆ քննչական ծառայություն	ՀՀ Քր. Օր. 110 հոդվածի 1-ին մասի՝ ինքնասպանության հասցնելու հատկանիշներով	Պաշտոնական կանոնադրության դիրքի չարաշահում (զինվոր-վերադաս հարաբերություններ /նախնական տվյալ/)	Նախաքննություն
2.	Փայլակ Շահնազարյան		27.01.12		ԼՂՀ		Բնտեռնատ 68617	Պաշտոնական	ՀՀ ՊՆ քննչական ծառայություն	ՀՀ Քր. Օր. 104 հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված հանցագործության հատկանիշներով (սպանություն)	Զինվոր-զինվոր հարաբերություններ	Դատաքննություն
3.	Կառլեն Բաղդասարյան		02.02.12		ԼՂՀ	Հորադիզ	Հորադիզ, հակամարտ շփման գիծ	Ոչ պաշտոնական	ՀՀ ՊՆ քննչական ծառայություն	ՀՀ Քր. Օր. 110 հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված հանցագործության հատկանիշներով (ինքնասպանության հասցնելը)	Զինվոր-զինվոր հարաբերություններ	Դատաքննություն
4.	Մարատ Դիմակյան		05.02.12		ԼՂՀ	Հաղրութ	Հաղրութի հակամարտ	Պաշտոնական	ՀՀ ՊՆ քննչական	ՀՀ Քր. Օր. 373 հոդվածի 3-	Ծառայության անվտանգության	Դատաքննություն

							շփման գիծ		ծառայություն	րդ մասով նախատեսված հանցագործության հատկանիշներով (զենքի հետ վարվելու կանոնների խախտում, ինչն անզգուշությամբ առաջացրել է մահ	ն կանոնների խախտում	
5.	Նարեկ Մարտիրոսյան		20.02.12		ԼՂՀ	Ստեփանակերտ	Ցոր	Պաշտոնական	ՀՀ ՊՆ քննչական ծառայություն	ՀՀ Քր. Օր. 376 հոդվածի 2 մաս՝ պաշտոնական անձի անփույթ վերաբերմունք ծառայության նկատմամբ, որն անզգուշությամբ առաջացրել է մահ	Առողջական խնդիրներ՝ թոքաբորբ, ոչ պատշաճ բժշկական ծառայության տրամադրում	Նախաքննություն
6.	Ադաբեկ Միրզոյան		22.02.12		ԼՂՀ	Ջաբրայիլ	Ջաբրայիլի գործարան	Պաշտոնական	ՀՀ ՊՆ քննչական ծառայություն	ՀՀ Քր. Օր. 242 հոդվածի 2-րդ մաս՝ Ճանապարհային երթևեկության և տրանսպորտային միջոցների շահագործման կանոնները խախտելը, որն անզգուշությամբ առաջացրել է մարդու մահ	Դժբախտ պատահար, ավտովթար	14.05.2012 թ-ին որոշում է կայացվել քրեական գործի վարույթը կարճելու մասին

7.	Ալբերտ Ադիբեկյան		23.02.12	ՀՀ		Տավուշ, Չինարի գյուղի	Չինարի գյուղի մարտական հենակետ	Պաշտոնական	ՀՀ ՊՆ քննչական ծառայություն	ՀՀ Քր. Օր. 104 հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված հանցագործության հատկանիշներով (սպանություն)	Ծառայության անվտանգության կանոնների խախտում	Դատաքննություն
8.	Տիգրան Վարյան		29.02.12		ԼՂՀ		Եղնիկներ	Ոչ պաշտոնական	ՀՀ ՊՆ քննչական ծառայություն	ՀՀ Քր. Օր. 110 հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված հանցագործության հատկանիշներով (ինքնասպանության հասցնելը)	Պաշտոնական դիրքի չարաշահում	Նախաքննություն
9.	Սևակ Ասլիկյան		14.03.12	ՀՀ		Տավուշ, Նոյեմբերյան	Նոյեմբերյանի զորամասի հենակետ	Պաշտոնական	ՀՀ ՊՆ քննչական ծառայություն	ՀՀ Քր. Օր. 104 հոդվածի 1-ին մաս	Հրադադարի ռեժիմի խախտում	Նախաքննություն
10.	Արտակ Շահբազյան		19.03.12	ՀՀ		Տավուշ, Նոյեմբերյան	Կողբ/Կարմիր բլուր սահման. հատված	Պաշտոնական	ՀՀ ՊՆ քննչական ծառայություն	ՀՀ Քր. Օր. 104 հոդվածի 1-ին մաս	Հրադադարի ռեժիմի խախտում	Քրեական գործը կասեցվել է
11.	Հայկ Ղազարյան		07.04.12	ՀՀ		Գորիս	Միսիանի հոսպիտալ	Ոչ պաշտոնական	ՀՀ ՊՆ քննչական ծառայություն	ՀՀ Քր. Օր. 376-րդ հոդվածի 2-րդ մասի հատկանիշներով՝ «անփույթ վերաբերմունքը ծառայության նկատմամբ»	Առողջական խնդիրներ՝ մինիմզիտ, ոչ պատշաճ բժշկական ծառայության տրամադրում	Նախաքննություն

12.	Զորիկ Մարգարյան		18.04.12	ՀՀ		Տավուշ	Մեհրաբներ	Ոչ պաշտոնական	ՀՀ ՊՆ քննչական ծառայություն	ՀՀ Քր. Օր. 104 հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված հանցագործության հատկանիշներով (սպանություն)	Նախնական տվյալներով հրադարարի ռեժիմի խախտում	18.10.2012 թ-ին ՀՀ քր. Դատ. Օր-ի 31 հոդվածի 5-րդ կետի համաձայն որոշում է կայացվել քրեական գործի վարույթը կասեցնելու մասին
13.	Արսեն Աքելյան		24.04.12	ՀՀ		Լոռի	Թեժ լեռ	Ոչ պաշտոնական	Զինդատա խազություն	ՀՀ Քր. Օր. 377 հոդվածի 2-րդ մաս՝ մեքենաներ վարելու կամ շահագործելու կանոնները խախտելը	Դժբախտ պատահար, ավտովթար	10.08.2012 թ-ին որոշում է կայացվել քրեական գործի վարույթը կասեցնելու մասին
14.	Արամ Եսայան *		27.04.12	ՀՀ		Տավուշ, Ոսկեպար	Ոսկեպար Բերդ սահմանային հատված	Պաշտոնական	ՀՀ ՊՆ քննչական ծառայություն	ՀՀ Քր. Օր. 104 հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին և 6-րդ կետեր՝ սպանություն՝ երկու կամ ավելի անձանց, շատերի կյանքի համար վտանգավոր եղանակով	Հրադարարի ռեժիմի խախտում	Նախա քննություն

15.	Դավիթ Աբգարյան *		27.04.12	ՀՀ		Տավուշ, Ոսկեպար	Ոսկեպար Բերդ սահմանային հատված	Պաշտոնական	ՀՀ ՊՆ քննչական ծառայություն	ՀՀ Քր. Օր. 104 հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին և 6-րդ կետեր՝ սպանություն՝ երկու կամ ավելի անձանց, շատերի կյանքի համար վտանգավոր եղանակով	Հրադադարի ռեժիմի խախտում	Նախա քննություն
16.	Արշակ Ներսիսյան *		27.04.12	ՀՀ		Տավուշ, Ոսկեպար	Ոսկեպար Բերդ սահմանային հատված՝ Մովսես գյուղ	Պաշտոնական	ՀՀ ՊՆ քննչական ծառայություն	ՀՀ Քր. Օր. 104 հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին և 6-րդ կետեր՝ սպանություն՝ երկու կամ ավելի անձանց, շատերի կյանքի համար վտանգավոր եղանակով	Հրադադարի ռեժիմի խախտում	Նախա քննություն
17.	Հովհաննես Նիկողոսյան		27.04.12		ԼՂՀ		Հակամարտ շփման գիծ	Ոչ պաշտոնական	ՀՀ ՊՆ քննչական ծառայություն	ՀՀ Քր. Օր. 110 հոդվածի 1-ին մաս՝ ինքնասպանության հասցնելու հատկանիշներով	Հրադադարի ռեժիմի խախտում (նախնական տվյալ) Ջինվոր-զինվոր, զինվոր-սպա փոխհարաբերություն (հետագա տվյալ)	Նախա քննություն

18.	Գոռ Մարտիրոսյան		08.05.12		ԼՂՀ	Ստեփանակերտ	Դիվիզիոնի սպորտավան	Ոչ պաշտոնական	ՀՀ ՊՆ քննչական ծառայություն	ՀՀ Քր. Օր. 376 հոդվածի 2 մաս՝ պաշտոնական անձի անփույթ վերաբերմունք ծառայության նկատմամբ, որն անզգուշությամբ առաջացրել է մահ	Առողջական խնդիր՝ հանկարծամահ, ոչ պատշաճ բժշկական ծառայության տրամադրում	Նախա քննություն
19.	Արմեն Հարությունյան		17.05.12		ԼՂՀ	Հաղրութ	38401	Ոչ պաշտոնական	ՀՀ ՊՆ քննչական ծառայություն	ՀՀ Քր. Օր. 376 հոդվածի 2 մաս՝ պաշտոնական անձի անփույթ վերաբերմունք ծառայության նկատմամբ, որն անզգուշությամբ առաջացրել է մահ	Մարտական ականի պայթյունի հետեւանքով դժբախտ պատահար	Նախա քննություն
20.	Խաչատուր Մելիքյան		24.05.12	ՀՀ		Գյումրի	43159 զորամաս, Գյումրու հիվանդանոց	Ոչ պաշտոնական	ՀՀ ՊՆ քննչական ծառայություն	ՀՀ Քր. Օր. 377 հոդվածի 2-րդ մաս՝ մեքենաներ վարելու կամ շահագործելու կանոնները խախտելը	Դժբախտ պատահար, վրաերթ	Նախա քննություն
21.	Սարո Սամվելյան		01.06.12		ԼՂՀ	Հաղրութ	38401	Ոչ պաշտոնական	ՀՀ ՊՆ քննչական ծառայություն	ՀՀ Քր. Օր. 110 հոդվածի 1-ին մաս՝ ինքնասպանության հասցնելու հատկանիշներով		Նախա քննություն

22.	Հրաչ Սարգսյան*		04.06.12	ՀՀ		Տավուշ, Չինարի	Բերդավան-Չինարի սահման. հատված	Պաշտոնական	ՀՀ ՊՆ քննչական ծառայություն	ՀՀ Քր. Օր. 104 հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին և 6-րդ կետեր՝ սպանություն՝ երկու կամ ավելի անձանց, շատերի կյանքի համար վտանգավոր եղանակով	Հրադադարի ռեժիմի խախտում/ նախնական տվյալ/	Նախա քննություն
23.	Զոհրապ Բալաբեկյան*		04.06.12	ՀՀ		Տավուշ, Չինարի	Բերդավան-Չինարի սահման. հատված	Պաշտոնական	ՀՀ ՊՆ քննչական ծառայություն	ՀՀ Քր. Օր. 104 հոդված 1-ին մաս՝ սպանություն՝ ապօրինաբար մեկ ուրիշին դիտավորությամբ կյանքից զրկելը	Հրադադարի ռեժիմի խախտում /նախնական տվյալ/	Նախա քննություն
24.	Կարեն Դավթյան*		04.06.12	ՀՀ		Տավուշ, Չինարի	Բերդավան-Չինարի սահման. հատված	Պաշտոնական	ՀՀ ՊՆ քննչական ծառայություն	ՀՀ Քր. Օր. 104 հոդված 2-րդ մասի 1-ին, 6-րդ և 7-րդ կետեր՝ սպանություն՝ երկու կամ ավելի անձանց, շատերի կյանքի համար վտանգավոր եղանակով, մի խումբ անձանց կամ կազմակերպված խմբի կողմից Հրադադարի ռեժիմի խախտում	Հրադադարի ռեժիմի խախտում /նախնական տվյալ/	Նախա քննություն

										/նախնական տվյալ/		
25.	Վարդան Օհանյան		06.06.12		ԼՂՀ	Հորադիզ	Հորադիզի հականարտ շփմ. գիծ	Պաշտոնական		ՀՀ Քր. Օր. 34-104 հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին, 6-րդ և 13- րդ կետեր՝ (սպանության փորձ 2 կամ ավելի անձանց, շատերի կյանքի համար վտանգավոր եղանակով, ազգային, ռասսայական կամ կրոնական ատելության կամ կրոնական մոլեգարության շարժառիթով) և 104- րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին, 6-րդ և 13-րդ կետեր՝ (սպանություն՝ շատերի կյանքի համար վտանգավոր եղանակով, ազգային,	Հրադադարի ռեժիմի խախտում /նախնական տվյալ/	Նախա քնություն

									ռասսայական կամ կրոնական ատելության կամ կրոնական մոլեգարության շարժառիթով):			
26.	Արամ Գյուլնազարյան		18.06.12		ԼՂՀ	Վայոձ ձորի 131-րդ կմ հատված	ԼՂՀ ՊԲ արևելյան հատվածում տեղակայված մարտական դիրքեր	Ոչ պաշտոնական	ՀՀ ՊՆ քննչական ծառայություն	ՀՀ Քր. Օր. 104 հոդվածի երկրորդ մասի 13-րդ կետ սպանություն՝ կրոնական կամ ազգային ատելության շարժառիթներով	Հրադադարի ռեժիմի խախտում /նախնական տվյալ/	Նախա քննություն
27.	Էդգար Հովհաննիսյան		20.06.12	ՀՀ		Վայոց Ձոր		Պաշտոնական	ՀՀ ՊՆ քննչական ծառայություն	ՀՀ Քր. Օր. 242-րդ հոդվածի 2-րդ մասի հատկանիշներով (ճանապարհային երթևեկության և տրանսպորտային միջոցների շահագործման կանոնների խախտելը, որն անզգուշությամբ առաջացրել է մարդու մահ)	Դժբախտ պատահար, ավտովթար	Նախա քննություն

28.	Լևոն Թամրազյան	1973	07.07.12	ՀՀ			Հակամարտ շփման գիծ	Ոչ պաշտոնական	ՀՀ ՊՆ քննչական ծառայություն	Քր Օր 104 հոդվածի 2-րդ մասի 13 կետ/ Սպանություն ազգային, ռասայական կամ կրոնական ատելության կամ կրոնական մոլեռանդության շարժառիթով/	Հրադադարի ռեժիմի խախտում	Նախաքննություն
29.	Հակոբ Սարգսյան	1994	10.07.12	ՀՀ			ԿԿԶՀ	Ոչ պաշտոնական	ՀՀ ՊՆ քննչական ծառայություն	ՀՀ Քր. Օր. 376 հոդվածի 2 մաս «անփույթ վերաբերմունքը ծառայության նկատմամբ» որը առաջացրել է անզգուշությամբ ծանր հետևանքներ»	Առողջական խնդիր/ ռեսպիրատոր հիվանդություն, ինտոքսիկացիոն համախտանիշ, մինիմգոնեցեֆալիտ, ոչ պատշաճ բժշկական ծառայության տրամադրում	
30.	Աշոտ Սարգսյան	1990	19.07.12	ՀՀ		ԿԿԶՀ		Ոչ պաշտոնական		Չի նշվել	Առողջական խնդիր/ստամոքսի խոց, քաղցկեղ, ոչ պատշաճ բժշկական ծառայության տրամադրում	

ՀԵԼՍԻՆԿՅԱՆ ՔԱՂԱՔԱՑԻԱԿԱՆ ԱՍԱՄԲԼԵԱՅԻ ՎԱՆԱԶՈՐԻ ԳՐԱՍԵՆՅԱԿ
HELSINKI CITIZENS' ASSEMBLY VANADZOR OFFICE

31.	Արման Սարգսյան		09.09.12	ՀՀ		Երևան	Քանաքեռ	Ոչ պաշտոնական	ՀՀ ՊՆ քննչական ծառայություն	ՀՀ Քր. Օր. 110 հոդվածի 1-ին մաս՝ ինքնասպանության հասցնելու հատկանիշներով		նախաքննություն
32.	Գոռ Գալստյան**	1993	24.09.12	ՀՀ		Արուճ - Նոր Ամանոս		Ոչ պաշտոնական	ՀՀ ՊՆ քննչական ծառայություն	ՀՀ քրեական օրենսգրքի 377 հոդվածի 2-րդ մասով՝ մեքենաներ վարելու կամ շահագործելու կանոնները խախտելը, որն անզգուշությամբ առաջացրել է մարդու մահ	Դժբախտ պատահար	
33.	Վաղինակ Բաղդասարյան	1993	25.09.12		ԼՂՀ			Ոչ պաշտոնական	ՀՀ ՊՆ քննչական ծառայություն	Քր Օր 104 հոդվածի 2-րդ մասի 13 կետ/ Սպանություն ազգային, ռասայական կամ կրոնական ատելության կամ կրոնական մոլեռանդության շարժառիթով/	Հրադադարի ռեժիմի խախտում	նախաքննություն
34.	Հարություն Կիրակոսյան**		27.09.12	ՀՀ		Արուճ - Նոր Ամանոս		Ոչ պաշտոնական	ՀՀ ՊՆ քննչական ծառայություն	ՀՀ քրեական օրենսգրքի 377 հոդվածի 2-րդ մասով՝ մեքենաներ վարելու կամ շահագործելու կանոնները խախտելը, որն անզգուշությամբ	Դժբախտ պատահար	

										առաջացրել է մարդու մահ		
35.	Գարիկ Ղազարյան	1985	30.09.12		ԼՂՀ					Չի նշվել	Զորավարժության մարտական հրաձգության փուլի ընթացքում տեղի ունեցած դժբախտ պատահար	
36.	Մնացական Մնացականյան	1994	01.10.12	ՀՀ		Ստեփանավան	Ստեփանավանի զորամաս	Ոչ պաշտոնական	ՀՀ ՊՆ քննչական ծառայություն	ՀՀ Քր. Օր. 110 հոդվածի 1-ին մաս՝ ինքնասպանության հասցնելու հատկանիշներով		
37.	Գևորգ Դոխոյան	1989	15.10.12	ՀՀ		Ստեփանավան		Ոչ պաշտոնական		Չի նշվել	Դժբախտ պատահար/ հոսանքահարում	
38.	Գրիգոր Գրիգորյան	1985	22.10.2	ՀՀ		Սևան-Երևան		Ոչ պաշտոնական	ՀՀ ՊՆ քննչական ծառայություն		Դժբախտ պատահար/ Ավտովթար	նախաքննություն
39.	Սերգեյ Մելիքյան	1968	23.10.12	ՀՀ		Բերդ-Նավուր		Ոչ պաշտոնական			Դժբախտ պատահար/ Ավտովթար	

40.	Երեմյան Արթուր **	1960	01.11.12		ԼՂՀ	Քարվաճառ		Ոչ պաշտոնական			Դժբախտ պատահար/ Ավտովթար	
41.	Ապիջանյան Մանվել **	1963	01.11.12		ԼՂՀ	Քարվաճառ		Ոչ պաշտոնական			Դժբախտ պատահար/ Ավտովթար	
42.	Փիլոյան Սանասար **	1969	01.11.12		ԼՂՀ	Քարվաճառ		Ոչ պաշտոնական			Դժբախտ պատահար/ Ավտովթար	
43.	Վարդանյան Գագիկ **	1982	01.11.12		ԼՂՀ	Քարվաճառ		Ոչ պաշտոնական			Դժբախտ պատահար/ Ավտովթար	
44.	Մարգիս Սահակյան		05.11.12	ՀՀ		Մեղրի	Ծիրանիձոր	Ոչ պաշտոնական		ՀՀ Քր. Օր. 110 հոդվածի 1-ին մաս՝ ինքնասպանության հասցնելու հատկանիշներով		
45.	Ժորա Մկրտչյան	1993	09.11.12		ԼՂՀ		Եղնիկներ	Ոչ պաշտոնական		ՀՀ Քր. Օր. 360 հոդվածի 2-րդ մասով եւ ՀՀ Քր. Օր. 359 հոդվածի 1-ին մասով	Զինվոր-զինվոր հարաբերություններ	Գործի դատաքննությունը ավարտվել է
46.	Վարդան Խաչատրյան	1972	07.12.12	ՀՀ		Երևան	Երևանի մայրաքաղաքային գնդի զորամասից դուրս	Ոչ պաշտոնական	ՀՀ ՊՆ քննչական ծառայություն	ՀՀ Քր. Օր. 110 հոդվածի 1-ին մաս՝ ինքնասպանության հասցնելու հատկանիշներով, 235 հոդվածի 1-ին մասի հատկանիշ		նախաքննություն

ՀԵԼՍԻՆԿՅԱՆ ՔԱՂԱՔԱՑԻԱԿԱՆ ԱՍԱՄԲԼԵԱՅԻ ՎԱՆԱԶՈՐԻ ԳՐԱՍԵՆՅԱԿ
HELSINKI CITIZENS' ASSEMBLY VANADZOR OFFICE

47.	Է. Հովակիմյան	1973	14.12.12	ՀՀ		Երևան		Ոչ պաշտոնական	ՀՀ ՊՆ քննչական ծառայություն			
48.	Դավիթ Սարգսյան	1992	23.12.12		ԼՂՀ			Ոչ պաշտոնական	ՀՀ ՊՆ քննչական ծառայություն	ՀՀ Քր. Օր. 110 հոդվածի 1-ին մաս՝ ինքնասպանության հասցնելու հատկանիշներով /նախնական տվյալ/		նախաքննություն
49.	Նորայր Սահակյան	1994	23.12.12			Զորահավաքակայնի ց - գործարան		Ոչ պաշտոնական	ՀՀ ՊՆ քննչական ծառայություն	ՀՀ Քր. Օր. 376-րդ հոդվածի 2-րդ մասի հատկանիշներով՝ «անփույթ վերաբերմունքը ծառայության նկատմամբ»	Առողջական խնդիր/	նախաքննություն

ԶԻՆՎԱԾ ՈՒԺԵՐՈՒՄ ԶԻՆԾԱՌԱՅՈՂՆԵՐԻ ՄԱՀԱՑՈՒԹՅԱՆ ԴԵՊՔԵՐԻ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

Ա. Հրադադարի ռեժիմի խախտում

1. Մեակ Ասլիկյան

Հայաստանի ՊՆ N զորամասի պաշտպանության շրջանի N մարտական հենակետում, 2012 թ-ի մարտի 14-ին, ժամը 17:25-ի սահմաններում հայտնաբերվել է նույն զորամասի պայմանագրային զինծառայող, կրտսեր սերժանտ Մեակ Ալբերտի Ասլիկյանի դին:

ՊՆ մամուլի ծառայությունից հայտնել են, որ փաստի առթիվ ՀՀ ՊՆ քննչական ծառայության վեցերորդ կայազորային քննչական բաժնում 14.03.2012թ. հարուցվել է քրեական գործ ՀՀ քր. օր-ի 104 հոդվածի 1-ին մասի (սպանություն) հատկանիշներով:

Ըստ ՊՆ նախնական տվյալների՝ Ս. Ասլիկյանը գլխի շրջանում մահացու հրազենային վնասվածքը ստացել է հակառակորդի կողմից արձակված գնդակից:

2012 թ-ի հոկտեմբերի 1-ի դրությամբ դեռևս շարունակվում է նախաքննությունը:

2. Արտակ Մնացականի Շահբազյանը

2012 թ-ի մարտի 19-ին ՀՀ Տավուշի մարզի սահմանային դիրքերում արձանագրվել է հակառակորդի կողմից հրադադարի խախտման հերթական դեպքը, որի հետևանքով սպանվել է ՀՀ ԶՈՒ զինծառայող **Արտակ Մնացականի Շահբազյանը**:¹ Ինչպես տեղեկացրել է ՀՀ ՊՆ տեղեկատվության վարչությունը, ժամը 14.20-ի սահմաններում N զորամասի մարտական հենակետում հակառակորդի կողմից արձակված կրակոցից մահացու հրազենային վիրավորում է ստացել զինծառայող Արտակ Մնացականի Շահբազյանը: aravot.am կայքի տվյալներով, միջադեպը տեղի է ունեցել Նոյեմբերյանի

¹ <http://www.tert.am/am/news/2012/03/19/mayor/>

տարածաշրջանի պաշտպանական դիրքերում: Ըստ կայքի՝ 35-ամյա մայորը, ով Արարատի քաղաքացի էր, տեղափոխել են Նոյեմբերյանի հիվանդանոց, ուր 5 րոպե անց մահացել է:

«Հայացք» թերթը գրում է, որ մարտական հենակետում զոհվածը գումարտակի հրամանատար է՝ ծնված 1977թ.: Ըստ թերթի՝ Արտակ Շահբազյանը «Վիլիս» ավտոմեքենայով Կողբի «Ղիասի քար» հանդամասի Կարմիր բլուր սահմանային տարածք է մեկնել հենակետում ստուգում անցկացնելու նպատակով, սակայն ադրբեջանական դիպուկահարի կրակոցից զոհվել է ավտոմեքենայի մեջ:²

Ըստ «Հայացք» թերթի՝ հավաստի տվյալներով՝ Արտակը դիմել է զորամասի հրամանատար Նորայր Ամիրխանյանին, որպեսզի իրեն թույլատրեն այդ օրը ծառայության դուրս չգալ, քանի որ կինը պետք է ծննդաբերի: Սակայն հրամանատարը մերժել է:

Արտակ Շահբազյանի մահվան փաստի առթիվ 2012 թ-ի մարտի 19-ին հարուցվել է քրեական գործ: ՀՔԱ Վանաձորի գրասենյակին ՀՀ զինվորական դատախազության կողմից տրամադրած տեղեկատվության համաձայն քրեական գործի վարույթը կասեցվել է:

3. Արամ Եսայան

4. Արշակ Ներսիսյան

5. Դավիթ Արզարյան

Ապրիլի լույս 27-ի գիշերը, ժամը 02-ից 04-ի սահմաններում Այգեպար-Մովսես ճանապարհին ադրբեջանական զինուժը գնդակոծել է մարդատար ավտոմեքենա, որի մեջ գտնվող պայմանագրային 3 զինծառայողները զոհվել են: Այգեպարի գյուղապետ Անդրանիկ Այդինյանի տվյալներով՝ մեքենան եղել է «Վագ-2107» մակնիշի: Գյուղապետն ասաց, որ դեպքը եղել է հին, ռազմական ճանապարհին, որից քաղաքացիական բնակչությունը երբեմն օգտվում է: Ա. Այդինյանն ասել է , որ ապրիլի

² <http://mardik.am/am/hասարակություն/բանակ/item/134104-հակառակորդի-գնդակից-մահացել-է-հայ-սպա-արտակ-շահբազյանը-նրա-նորին-և-ծնված-հող-թաղման-օրը>

27-ին, առավոտից մինչև ժամը 16-ը ադրբեջանցիները Այգեպարի վրա գնդացրային կրակ են բացել, տուժածներ չկան: Բերդի հիվանդանոցի տնօրեն Արամ Հարությունյանը հայտնել է, որ զոհվածների մարմինները դիտարկվել են: Լրատվամիջոցի ներկայացուցիչը հեռախոսազրույց է ունեցել զինվորական քննիչ Կառլեն Աբազյանի հետ, ով հրաժարվել է տալ զոհվածների անունները, խորհուրդ տալով այդ հարցով դիմել Պաշտպանության նախարարության քննչական բաժին: Զոհվածների Բերդ քաղաքից են, երիտասարդ տարիքի: Երեքն էլ ամուսնացած են:³

Դեպքի առնչությամբ նախաքննություն է սկսվել, և դեռևս պաշտոնական վարկած հայտարարված չէ:

Սակայն մինչ կիրառարակվեն նախաքննության արդյունքները, դեպքի առնչությամբ արդեն շրջանառվում են տարբեր վարկածներ: Որոշ լրատվական կայքեր տարածել են տեղեկություն, ըստ որի՝ սպանվածների դիակներն ապականված են եղել: Սա կվկայեր այն մասին, որ ադրբեջանական դեսանտային-դիվերսիոն խումբ է ներխուժել ՀՀ գործերի վերահսկողության տակ գտնվող տարածք: Որոշ ոչ հավաստի աղբյուրների համաձայն՝ զինծառայողները հարձակման պահին ինքնակամ լքած են եղել զորամասը և զենք չեն ունեցել՝ պաշտպանվելու ադրբեջանցի դավադիրներից՝ հեշտ թիրախ դառնալով նրանց համար: Մինչ այդ շրջանառվում են նաև լուրեր, թե հնարավոր է, որ դեպքը ներքին վիճարկության հետևանք է եղել:

Դեպքին նախորդող մի քանի օր շարունակ Տավուշի մարզում՝ սահմանի մոտ, բազմիցս խախտվել է հրադադարի ռեժիմը: Դրանցից մեկի ընթացքում ադրբեջանցի դիպուկահարները գնդակոծել են Դովեղ գյուղի մանկապարտեզը, որի հետևանքով անհրաժեշտ է եղել շտապ տարհանել երեխաներին և աշխատակազմին:

³ <http://tesankyun.am/2012/04/%D5%A6%D5%B8%D5%B0%D5%BE%D5%A5%D5%AC-%D5%A7-%D5%BA%D5%A1%D5%B5%D5%B4%D5%A1%D5%B6%D5%A1%D5%A3%D6%80%D5%A1%D5%B5%D5%AB%D5%B6-3-%D5%A6%D5%AB%D5%B6%D5%AE%D5%A1%D5%BC%D5%A1%D5%B5%D5%B8%D5%B2/>

«Արմենիանուն» այցելել է միջադեպից միակ կենդանի մնացած Արկադի Եսայանին: Ջինձառայողը, թեև կատարվածից հետո դեռևս հոգեբանորեն ուշքի չէր եկել, սակայն առողջական լուրջ խնդիրներ չուներ: ⁴

Տավուշի բնակիչները Tert.am-ին տեղեկացրել են, որ ադրբեջանական խմբի հարձակման պահին զինվորականները եղել են ոչ զինվորական մեքենայով և համազգեստով, ինչն էլ ենթադրել է տալիս, որ հարձակումը ծրագրված է եղել ոչ թե կոնկրետ զինվորականների, այլ հենց գյուղի խաղաղ բնակիչների դեմ: Միջադեպի ընթացքում վիրավորված զինձառայողը պատմել է, որ ինքը հրաշքով է փրկվել. ադրբեջանցիները պարզապես նրան էլ է մահացած կարծել: Ադրբեջանցիները զինված են եղել իլացուցիչ զենքերով, հետևաբար հայազգի զինձառայողները մոտալուտ վտանգը չեն զգացել: Ամեն ինչ սկսվել է դիմապակու փշվելուց հետո:⁵

ՀՔԱ Վանաձորի գրասենյակի կողմից ձեռք բերված տեղեկատվությունը

Դեպքից հետո ՀՔԱ Վանաձորի գրասենյակի ղեկավարը եղել է Նոյեմբերյանում ու Բերդում, հանդիպել ու զրուցել սպանվածներից մեկի հոր, ընկերների հետ: Արդյունքում պարզվել է, որ միջադեպը «ռազմորկայի» հետևանք չէ: Վիճաբանության վարկածը հերքվում է նաև այն հանգամանքով, որ միջադեպի զոհերը միմյանց հետ մտերիմ հարաբերությունների մեջ են եղել: Հետքերի գննությամբ պարզ է դաձել նաև, որ մեքենայի տանիքին՝ վարորդի ուղղությամբ կրակի հետք կա, նաև նոնակ են օգտագործել: Միջադեպի ժամանակ մեքենայում գտնված չորրորդ զինձառայողի, որը պատահաբար կենդանի է մնացել, հետ չի զրուցել, որովհետև հայտնել են, որ վիճակը վատ է՝ շոկային վիճակում է:

6. Հրաչ Սամվելի Սարգսյան

7. Զոհրաբ Խաժակի Բալաբեկյան

8. Կարեն Կամոյի Դավթյան

⁴ http://www.armenianow.com/hy/society/37732/armenia_azerbaijan_border_shootings

⁵ <http://www.tert.am/am/news/2012/04/29/tavush/>

Հունիսի 4-ին հայ-ադրբեջանական սահմանի հյուսիսարևելյան հատվածում ադրբեջանական կողմը հերթական անգամ կոպտորեն խախտել է շփման գծում հաստատված հրադադարի ռեժիմը՝ փորձելով ներթափանցել ՀՀ Տավուշի մարզի Բերդավան և Չինարի գյուղերի ուղղությամբ տեղակայված հայկական հենակետեր:

Ձեռնարկված միջոցառումների և հայ զինառայողների քաջարի գործողությունների արդյունքում դիվերսիոն առաջխաղացումը կասեցվել է և տալով կորուստներն է՝ հակառակորդը ետ է մղվել: Ադրբեջանական գործողության արդյունքում զոհվել են ՀՀ ՋՈՒ զինծառայողներ Հրաչ Սամվելի Սարգսյանը, Ջոհրաբ Խաժակի Բալաբեկյանը և Կարեն Կամոյի Դավթյանը:⁶

9. Վարդան Օհանյան

Հունիսի 5-ի, լույս 6-ի գիշերը՝ ժամը 04.15-ի սահմանում դարաբաղա-ադրբեջանական հակամարտ գորքերի շփման գծի հարավային հատվածում (Հորադիզի ուղղությամբ) հակառակորդի հետախուզադիվերսիոն խմբի կողմից ձեռնարկվել է ԼՂՀ ՊԲ-ի մարտական դիրքերից մեկը ներթափանցելու հերթական փորձ:

ՊԲ Լրատվության եւ քարոզչության բաժնից հայտնել են, որ ադրբեջանական դիվերսիոն խմբի վնասազերծման գործողության ժամանակ զոհվել է կրտսեր սերժանտ Վարդան Ռոբերտի Օհանյանը, վիրավորվել են շարքային զինծառայողներ Արայիկ Գեղամի Մավրեյանը եւ Վոլոդյա Յուրայի Ծատրյանը:⁷

Վարդան Ռոբերտի Օհանյանը զորակոչվել էր բանակ 2011թ գարնանը՝ Աշտարակի զինկոմիսարիատից: Այս մասին NEWS.am-ի թղթակցի հետ զրույցում ասաց ՊՆ քննչական ծառայության հասարակայնության հետ կապերի բաժնի ավագ սպա Մերի Սարգսյանը:

⁶ <http://www.a1plus.am/am/official/2012/06/04/pn-chinar>

⁷ <http://www.slaq.am/arm/news/62132/>

<http://www.epress.am/2012/06/06/%D5%86%D5%B8%D6%80-%D5%B0%D5%A1%D6%80%D5%B1%D5%A1%D5%AF%D5%B8%D6%82%D5%B4-%D5%80%D5%B8%D6%80%D5%A1%D5%A4%D5%AB%D5%A6%D5%B8%D6%82%D5%B4-%D5%A6%D5%B8%D5%B0%D5%BE%D5%A5%D5%AC-%D5%A7-1-%D5%BE%D5%AB.html>

Նա նշեց, որ զինձառայողը 20 տարեկան էր, եւ մեկ տարուց պետք է ավարտեր ծառայությունը:

Նրա մահվան փաստի առթիվ ՀՀ ՊՆ քննչական ծառայությունում 2-րդ կայազորային քննչական բաժնում 2012 թ-ի հունիսի 6-ին հարուցվել է քրեական գործ՝ ՔՕ-ի 34-104 հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին, 6-րդ եւ 13-րդ կետերով (սպանության փորձ 2 կամ ավելի անձանց, շատերի կյանքի համար վտանգավոր եղանակով. ազգային, ռասայական կամ կրոնականատեղության կամ կրոնական մոլեգարության շարժառիթով) եւ 104-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին, 6-րդ եւ 13-րդ կետերով (սպանություն՝ շատերի կյանքի համար վտանգավոր եղանակով, ազգային, ռասայական կամ կրոնականատեղության կամ կրոնական մոլեգարության շարժառիթով):⁸

10. Արամ Գյուլնազարյան

2012 թվականի հունիսի 18-ին ՊԲ արևելյան հատվածում տեղի է ունեցել հրադադարի ռեժիմի խախտում. Ադրբեջանական կողմը կրակոցներ է արձակել ԼՂՀ ՊԲ արևելյան հատվածում տեղակայված մարտական դիրքերի ուղղությամբ, ինչի հետևանքով մահացել է շարքային զինձառայող 1993թ. ծնված Արամ Գյուլնազարյանը: Ա. Գյուլնազարյանը հրազենային կրակոցից ստացված վնասվածքից մահացել է հոսպիտալ տեղափոխվելու ճանապարհին:⁹

ՊՆ մամուլի բաժինը պաշտոնապես հաստատել է այս լուրը: Զինձառայողի մահվան փաստի առթիվ առաջին տեղեկությունը տարածվել է ՋԼՄ-ներում, ինչից հետո լուրը հաստատելու հարցմանը՝ ուղղված ՊՆ-ին, հաստատվել է:¹⁰ 2012 թ-ի հունիսի 18-ին հարուցվել է քրեական գործ Քր. Օր. 104 հոդվածի 2-րդ մասի 13-րդ

⁸ <http://news.am/arm/news/108855.html>
<http://hetq.am/arm/news/15233/tshnamin-ays-angam-diversiavi-e-dimel-lxh-i-het-sahmanin-1-zoh-2-viravor.html>
⁹ http://1in.am/arm/armenia_society_90552.html
¹⁰ <http://haynews.am/hy/1340028004>

կետով /սպանություն՝ կրոնական կամ ազգային ատելության շարժառիթներով/: ՊՆ մամուլի խոսնակ Մերի Սարգսյանը հայտնել է, որ սա նախնական վարկածն է:¹¹

11. Լեոն Թամրազյան

2012 թ-ի հուլիսի 7-ին, ժամը 12:15-ի սահմաններում ՀՀ ՊՆ N գորամասի մարտական հենակետում, ըստ նախնական տվյալների, հակառակորդի արձակած կրակից մահացու հրազենային վնասվածք է ստացել Վանաձորի բնակիչ պայմանագրային զինծառայող շարքային Լեոն Արտուշի Թամրազյանը:

Փաստի առթիվ ՊՆ քննչական ծառայության 6-րդ կայազորային քննչական բաժնում հարուցվել է քրեական գործ՝ ՀՀ քրեական օրենսգրքի 104 հոդվածի 2-րդ մասի 13-րդ կետի հատկանիշներով (սպանություն ազգային ռասայական կամ կրոնական ատելության կամ կրոնական մոլեռանդության շարժառիթով):¹²

12. Վաղինակ Բաղդասարյան

2012 թ-ի սեպտեմբերի 25-ին՝ ժամը 11:30-ի սահմաններում ԼՂՀ Մարտակերտի գորամասերից մեկի մարտական դիրքում, ըստ նախնական տվյալների՝ հակառակորդի կողմից արձակված գնդակից հրազենային մարմնական վնասվածք է ստացել և տեղում մահացել նույն գորամասի ժամկետային զինծառայող, շարքային Վաղինակ Արշավիրի Բաղդասարյանը /ծնվ. 1993թ., 2011-1 զ/կ, Նոր Նորքի ՋԿ/:¹³

Փաստի առթիվ ՀՀ ՊՆ ՔԾ երրորդ կայազորային քննչական բաժնում ՀՀ քր. օր-ի 104 հոդ. 2-րդ մասի 13-րդ կետով /սպանությունը՝ ազգային, ռասայական կամ կրոնական ատելության կամ կրոնական մոլեռանդության շարժառիթով/ հարուցվել է

¹¹ http://lurer.com/?p=27551&l=am&fb_source=message

¹² http://top-news.am/index.php?newsid=10220&ng=7&nt=1&fb_source=message

<http://www.emedia.am/hy/%D5%80%D5%A1%D5%AF%D5%A1%D5%BC%D5%A1%D5%AF%D5%B8%D6%80%D5%A4%D5%AB+%D5%AF%D6%80%D5%A1%D5%AF%D5%B8%D6%81%D5%AB%D6%81+%D5%B0%D5%A1%D5%B5+%D5%A6%D5%AB%D5%B6%D5%AE%D5%A1%D5%BC%D5%A1%D5%B5%D5%B8%D5%B2+%D5%A7+%D5%A6%D5%B8%D5%B0%D5%BE%D5%A5%D5%AC>

¹³ <http://www.epress.am/2012/09/25/%D4%BC%D5%82%D5%80-%D5%B8%D6%82%D5%B4-%D5%A6%D5%AB%D5%B6%D5%AE%D5%A1%D5%BC%D5%A1%D5%B5%D5%B8%D5%B2-%D5%A7-%D5%A6%D5%B8%D5%B0%D5%BE%D5%A5%D5%AC-%D5%BA%D5%A1%D5%BF%D5%B3%D5%A1%D5%BC%D5%B6%D5%A5%D6%80.html>

http://www.lin.am/arm/armenia_society_115785.html

<http://www.azg.am/AM/2012092602>

քրեական գործ և կատարվում է նախաքննություն:
Կատարվել են դեպքի վայրի և դիակի արտաքին զննություններ, նշանակվել է դիակի դատաբժշկական փորձաքննություն:
Ընտանիքի որդին՝ 20-ամյա Վաղինակ Բաղդասարյանը ընդամենը ութ ամսից պետք է զորացրվեր և տուն վերադառնար: Ընտանիքի հարազատները "Հայկական ժամանակ"-ի թղթակցին ասել են, որ զորամասից ծնողներին հայտնել են, թե տղային սպանել է հակառակորդը, զինձառայողը մի խրամատից մյուս խրամատ անցնելիս է եղել, երբ հակառակորդը թիկունքից գնդակահարել է նրան: "Բայց իրանք համոզված են, որ նման բան չկա, որ տղայի սպանությունն այլ պատճառներ ունի",- թերթի թղթակցին ասել է ընտանիքի բարեկամներից մեկը՝ նշելով, որ այդքանով հանդերձ՝ ծնողները չեն հայտնում իրենց կասկածների հիմքերը:¹⁴

Բ. Ինքնասպանություն/ինքնասպանության հասցնել

1. Վահան Ասլիկյան

Հունվարի 18-ին ժամը 12.35-ին՝ Նուբարաշենի զորամասերից մեկում՝ ենթասպա **Վահան Ասլիկյանը** իր բնակարանում ինքնասպանության փորձ է արել՝ խմելով մեծ քանակությամբ էսենցիա: Նա մահացել է «Սուրբ Գրիգոր Լուսավորիչ» բժշկական կենտրոնի վերակենդանացման բաժանմունքում:¹⁵

Կինը հայտնաբերելով ծայրահեղ ծանր վիճակում գնվող ամուսնուն դիմել է շտապ բուժօգնության: Նրան տեղափոխել են Գրիգոր Լուսավորիչ հիվանդանոց, որտեղ էլ ենթասպան մահացել է:

¹⁴ <http://www.mamul.am/am/news/24787/%D5%A6%D5%B8%D5%B0%D5%BE%D5%A1%D5%AE-%D5%A6%D5%AB%D5%B6%D5%AE%D5%A1%D5%BC%D5%A1%D5%B5%D5%B8%D5%B2%D5%AB-%D5%AE%D5%B6%D5%B8%D5%B2%D5%B6%D5%A5%D6%80%D5%A8-%D5%B0%D5%A1%D5%B4%D5%B8%D5%A6%D5%BE%D5%A1%D5%AE-%D5%A5%D5%B6-%D5%B8%D6%80-%D5%BF%D5%B2%D5%A1%D5%B5%D5%AB-%D5%BD%D5%BA%D5%A1%D5%B6%D5%B8%D6%82%D5%A9%D5%B5%D5%B8%D6%82%D5%B6%D5%B6-%D5%A1%D5%B5%D5%AC-%D5%BA%D5%A1%D5%BF%D5%B3%D5%A1%D5%BC%D5%B6%D5%A5%D6%80-%D5%B8%D6%82%D5%B6%D5%AB>

¹⁵ http://www.lin.am/arm/armenia_society_55221.html
<http://www.a1plus.am/am/social/2012/01/19/entaspaspa#.Txho1RA7mMs.facebook>
<http://www.slaq.am/arm/news/61941/>

Այս լուրը հայտնել է ՀՀ պաշտպանության նախարարության քննչական ծառայության պետ Արմեն Հարությունյանը:

Փաստի առթիվ ՀՀ Պն քննչական ծառայության 4-րդ կայազորային քննչական բաժնում ՀՀ Քր. Օր. 110 հոդվածի 1-ին մասի՝ ինքնասպանության հասցնելու հատկանիշներով հունվարի 18-ին հարուցվել է քրեական գործ և կատարվում է նախաքննություն:

Այնուհետև, փետրվարի 10-ին «Հրապարակ» թերթը տեղեկություններ է տարածել այն մասին, որ Վահանն ինքնասպանության գնացել է զորամասում ունեցած հսկայական պակասորդի պատճառով, որը նրա վրա բարդել են վաշտի հրամանատարն ու ևս մեկ հոգի: Վահանի բարեկամների խոսքով, նա վաշտն ընդունել է պակասորդով: «Վահանին համոզել են, ասել են՝ պակասորդով ընդունի, մենք հետագայում կլրացնենք այդ պակասը: Հետո Վահանն ուզեցել է տեղափոխվել այլ ծառայության, սակայն նրան ասել են՝ ոնց ուզում ես, փակիր պակասորդը», - պատմել է Վահանի բարեկամներից մեկը:¹⁶ Ըստ news.am կայքի՝ մահվանից առաջ թողած բացատրագրում Վահան Ասլիկյանը մասնավորապես խնդրում է իրեն չմեղադրել, որովհետև երբ ինքն աշխատանքի է անցել վաշտում, վաշտի հրամանատարն իրեն ասել է, որ «ընդունի վաշտը պակասորդով, բայց գրի, որ լրիվ նորմալ է»: Նա նաև նշել է, որ բացատրագիրը գրված է իր ձեռքով, որի համար ստորագրում է:¹⁷ Նախաքննությունը շարունակվում է:¹⁸ Կասկածյալներ և ձերբակալվածներ չկան:

Մահվանից շուրջ 5 ամիս անց դեռևս կալանավորված անձինք չկան: Ենթասպայի կինը՝ Քրիստինեն ամուսնու մահվան մեջ մեղադրում է բացատրագրում նշված անձանց՝ Վաշտի հրամանատար Բուդաղյան, փոխգնդապետ Մուրադյան, ում հետ մահվանը նախորդող գիշերը հերթապահության է եղել Վահան Ասլիկյանը:¹⁹

¹⁶ <http://www.slaq.am/arm/news/51733/>

¹⁷ <http://news.am/arm/news/93619.html>

¹⁸ <http://verjinlurer.am/archives/29364>

¹⁹ <http://www.lragir.am/armsrc/right65874.html>

“Ես շատ կուզեի, որ այդ երկուսը պատժվեն, որովհետը մեղավորները հենց նրանք են են, այդ երկուսն էլ նախորդ գիշերը հերթապահ են եղել և ինչ եղել է այդ մի գիշերվա մեջ է եղել...ինչ կարող էր լինել, որ մարդ երեխային տանի մանկապարտեզ ու հետո գա էտենցիա խմի...”

Կինը համոզված է, որ մահվանը նախորդող գիշերը նրա նկատմամբ ճնշումներ ու սպառնալիքներ են եղել, այլապես նա այդ քայլին չէր դիմի և իր 5 և 7 տարեկան անչափահաս երեխաներին չէր լքի: Ենթասպա Վահան Ասլիկյանը այլ գործառնա տեղափոխվելու խնդրանքով դիմում էր գրել հրամանատարությանը: Կինը համոզված է, որ խնդիրներն ակհայտ են եղել, հակառակ դեպքում նա ինքնակամ չէր ցանկանա փոխել գործառնա և գնալ Ղարաբաղ:

Բացատրագրից բացի, ենթաքսպայի կինը ամուսնուն պատկանող թղթերի մեջ մի շարք ապրանքների ցուցակներ է հայտնաբերել, որտեղ նշված են դրանց քանակն ու տեսակը՝ վրաններ, անկողնային սպիտակեղեն, աթոռներ, սեղաններ... Նա ենթադրում է, որ սա հենց այն պակասորդն է, որի մասին ամուսինը գրել է մահվանից առաջ թողած գրության մեջ: Դատելով ապրանքի տեսականուն կից նշված թվերից խոսքը մեծ գումարների մասին է:

Հայտնաբերված այս ցուցակներից մեկը կինը փոխանցել է նախաքննական մարմնին՝ քննիչ Նարեկ Երեմյանին, սակայն հետագայում պարզվել է, որ այն անհետացել է գործի նյութերից: Կինը քննիչից պահանջել է ցուցակի պատճենը իրեն տրամադրել, սակայն խոստացել, բայց այդպես էլ չեն տվել: Հետո գործով քննիչը փոխվել է և երբ կինը շարունակել է պահանջել ցուցակը՝ երկու քննիչներով առերեսում են կազմակերպել, որի նպատակն է եղել ենթասպայի կնոջը ապացուցել, որ նման ցուցակ իրենց մոտ չի եղել: “Երկու քննիչ նստել առերեսում էին անում իմ ներկայությամբ, ասեցի սա ինձ ցիրկ է հիշեցնում, շուտի նման ինչ որ բան էին սարքել, էսքանից հետո հավատամ քննիչներին: Ինձ ասում են կարողա մեզ ցույց ես տվել, բայց հետ ես վերցրել: Ժխտում են, թե ամուսինս պակասորդի հետ կապ է ունեցել”-

պատմում է Քրիստինեն: Քննիչն ասել է, որ այդ ցուցակը էական նշանակություն չունի գործի համար, սակայն կինը վստահ է, որ դա շատ կարևոր փաստաթուղթ էր և դա է անհետանալու պատճառը: Վահանին այն աստիճանի էին հասցրել, որ ինքը չգիտակցեց ինչ արեց» - նշել է Վ. Ասլիկյանի կինը:

Մարտ ամսին Վ. Ասլիկյանի կինը դիմում է գրել Պնախարար Սեյրան Օհանյանին՝ հանդիպման խնդրանքով: Դիմումում նշել է , որ չի աշխատում: Նախարարությունը արձագանքել է, նրան գորամասերից մեկում աշխատանք են առաջարկել, ինչին Քրիստինեն համաձայնել է, սակայն մինչ օրս այդ առաջարկը իրականություն չի դարձել:

Նախարարի հետ հանդիպումը մերժել են՝ ասելով, թե 2010-ին հանդիպել ես նրա հետ:

2. Կառլեն Կարոյի Բաղդասարյան

Փետրվարի 2-ին ժամը 17.00-ի սահմանում դարաբաղա-ադրբեջանական հակամարտ գորքերի շփման գծի հարավային (Հորադիզ) պաշտպանական ուղղությամբ տեղակայված դիրքերից մեկում հրազենային մահացու վիրավորում է ստացել Ստեփանակերտի զինկոմիսարիատից զորակոչված ՊԲ ժամկետային զինծառայող, 1992թ. ծնված **Կառլեն Կարոյի Բաղդասարյանը**: Դեպքից անմիջապես հետո, զինվորական հոսպիտալ տեղափոխելու ճանապարհին վիրավորը մահացել է:²⁰

Պաշտոնական տեղեկատվություն

Tert.am-ին ԼՂՀ Պաշտպանության բանակի լրատվական ծառայությունից հայտնել են, որ Կառլեն Բաղդասարյանը մարտական հենակետում նախնական տվյալներով ինքնասպանություն է գործել:²¹ Այնուհետև զինծառայողի մահվան առիթով ՀՀ քր. օր-ի

²⁰ <http://lurer.com/?p=10948&l=am>
http://lin.am/arm/regional_karabagh_58332.html
<http://lurer.com/?p=11325&l=am>
<http://www.aravot.am/2012/02/21/40608/>

²¹ <http://tert.am/am/news/2012/02/03/soldersuicide/>

110 հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված հանցագործության հատկանիշներով (ինքնասպանության հասցնելը) քրեական գործ է հարուցվել:²²

«Ժողովուրդ»-ը տեղեկացրել է, որ փետրվարի 2-ին՝ ժամը 17:00-ի սահմաններում, դարաբաղա-ադրբեջանական շփման գծի հարավային՝ Հորադիզի պաշտպանական ուղղությամբ տեղակայված դիրքերից մեկում ստացած հրազենային վերքից մահացած Կառլեն Կարոյի Բաղդասարյանի հետ կապված միջադեպը տեղի է ունեցել Կառլենի և իր ծառայակից ընկերների միջև:

20-ամյա Կառլենի բարեկամները շատ վախվորած են խոսել նրա մահվան մասին: Նրանք նշել են, թե նկատել են, որ Կառլենի երեսն ամբողջությամբ այրված է եղել, բայց թե որն է եղել դրա պատճառը, վերջիններս չեն պարզաբանել: Զինվորի հարազատներն ասել են, որ իրենք սպասում են, թե երբ է Կառլենի սպայական անձնակազմը ներկայանալու և բացատրելու, թե իրականում ինչ է տեղի ունեցել նրա և ծառայակիցների միջև:

Զինվորի հարազատները հայտնել են, որ Կառլենի դեմքն ամբողջովին այրված էր, բայց թե որն է եղել դրա պատճառը, վերջիններս չեն պարզաբանել:²³

Զինվորի հարազատներն ասել են, որ իրենք սպասում են, թե երբ է Կառլենի սպայական անձնակազմը ներկայանալու և բացատրելու, թե իրականում ինչ է տեղի ունեցել նրա և ծառայակիցների միջև:

Ըստ նախնական տեղեկությունների՝ Կառլենը վիճել է իր համաձայնությունների հետ: «Երևի իրեն հասցրել են, որ կռվել ա, թե չէ ինքն ըտենց տղա չէր, որ կռվեր, անգամ էնքան հավասարակշռված էր, որ շատ դժվար էր իրեն հունից հանել: Մենք շատ ցավ ենք ապրում, որ նման ձևով մահացավ, շատ ցավալի էր, որ իրան ըտենց ձևով բերեցին տուն՝ իրա երեսը վառված էր», – պատմել է զինվորի հարևաններից մեկը, ով չի ցանկացել ներկայանալ՝ պատճառաբանելով, որ իր խոսքերը կարող են վատ անդրադառնալ գործի բացահայտման վրա:²⁴

²² <http://news.am/arm/news/92141.html>

²³ <http://lurer.com/?p=11325&l=am>

3. Տիգրան Վարյան

Փետրվարի 29-ին ժամը 9.30-ից 10.00-ի սահմաններում ՊԲ հյուսիսային ուղղությամբ տեղակայված Ղարաբաղի «Եղնիկներ» զորամասի դիտակետում, իրեն ամրակցված ինքնաձիգից սպանվել է Աբովյանի բնակիչ, 2011թ-ին Կոտայքի զինկոմիսարիատից զորակոչված, ՊԲ ժամկետային զինծառայող, 19-ամյա Տիգրան Վանոյի Վարյանը:²⁵

ՊԲ Լրատվության և քարոզչության բաժինը տեղեկացրել է, որ միջադեպի հետ կապված մանրամասները ճշտելու համար տարվում է քննություն: 110 հոդվածի 1-ին մասով ՀՀ ՊՆ քննչական ծառայության 3-րդ կայազորային քննչական բաժնում հարուցվել է քրեական գործ եւ նշանակվել է դատաբժշկական փորձաքննություն: Իսկ նախաքննությունը շարունակվում է:

[NEWS.am](http://news.am)-ի հետ զրույց ունեցած Տիգրան Վարյանի մորաքրոջ աղջիկը՝ Թամարան այդ ընթացքում դեռ տեղյակ չէր, որ քրեական գործը հարուցվել է ինքնասպանության հասցնելու հատկանիշներով. «Ոչ ոք չի հավատում ինքնասպանությանը: Իրենք դեռ հաստատ չեն ասել, որ դա ինքնասպանություն է: Սկզբում հեռախոսով են ասել, բայց գրավոր ոչ մի բան չեն ասել: Հիմա դիահերձարանում են (դա ժամը 13:00-ին էր)»: Նա նաև ասաց, որ իրենք չեն կարող ասել դա զինվորների, թե սպաների միջև ծագած միջադեպի արդյունք կլինի, քանի որ Տիգրան նման խնդիրների մասին չի խոսել: Թամարան նշեց, որ Տիգրանը ծառայության է մեկնել դպրոցն ավարտելուց անմիջապես հետո, նա ցանկանում էր ատամնատեխնիկ դառնալ եւ ծառայությունից հետո քոլեջում սովորելու նպատակ է ունեցել: Թամարայի եղբայրը, ով մեկ տարով է մեծ Տիգրանից, մեկ տարի նույն զորամասում միաժամանակ ծառայել է եղբոր հետ: Իսկ եղբոր զորակոչվելուց մոտավորապես 2 ամիս հետո այդ դեպքն է տեղի ունեցել:

Հելսինկյան ասոցիացիայի փորձագետ Ռուբեն Մարտիրոսյանը, ով Տիգրանի ծնողների առաջարկով մասնակցել է դիահերձմանը հայտնել է, որ Տիգրանին

²⁴ <http://www.epress.am/2012/02/07/%D4%BC%D5%82%D5%80-%D5%B8%D6%82%D5%B4-%D5%A6%D5%B8%D5%B0%D5%BE%D5%A1%D5%AE-%D5%A6%D5%AB%D5%B6%D5%AE%D5%A1%D5%BC%D5%A1%D5%B5%D5%B8%D5%B2%D5%AB-%D5%AE%D5%B6%D5%B8%D5%B2%D5%B6%D5%A5%D6%80%D5%A8-%D5%BD.html>

²⁵ <http://news.am/arm/news/95635.html>

հրազենով սպանելուց առաջ դաժան ծեծի են ենթարկել, զինվորը վնասվածքներն ստացել է մահվանից անմիջապես առաջ: Նրա խոսքով, Տիգրանի դեմքի վրա առկա են եղել բռնության հետքեր:

«Քթարմատին, բերանի շրջանում սալջարդեր եւ քերծվածքներ, ծնոտի դիմային գծի ներքեւի հատվածում, հրազենային վերքից մի քանի սանտիմետր ներքեւ՝ երկարավուն կապտուկ: Վերջին վնասվածքը հուշում է այն մասին, որ զինվորին սպանելու պահին զինվորը փորձել է դիմադրել, բայց դա նրան չի հաջողվել, որովհետեւ դիմադրել է մարդասպանների խմբին: Տիգրանի մահը, սակայն, վրա է հասել հրազենային կրակոցի արդյունքում: Ավելին՝ Տիգրան Վարյանը չէր կարող ինքնասպան լինել, քանի որ նա նույնիսկ չէր հասցնի այդ քայլին դիմել, որովհետեւ ծեծելուց հետո անմիջապես սպանել են», -ասել է նա:

Յուրա Բադալյանին, ով ՊՆ քննչական ծառայության կենտրոնական ապարատի բաժնի պետն է, երբ Ռուբեն Մարտիրոսյանը հարցրել է, թե ի՞նչ փաստ ունի, որ զինվորն ինքնասպան է եղել այն դեպքում, երբ ինքը դիտարկում համոզվել է, որ նրան սպանել են, վերջինս պատասխանել է, թե եթե մենք գրենք սպանություն, հետո պարզվի ինքնասպանություն է, էլ չեն կարող սպանությունը փոխել ինքնասպանության, որովհետեւ ծնողները չեն հավատա: Աբսուրդը, ըստ Ռուբեն Մարտիրոսյանի, այն է, որ ստացվում է, որ սպանվածների ծնողներն ավելի հակված են հավատալու ինքնասպանության վարկածին, քան՝ սպանության:

Հարցին, թե իրենց ունեցած տվյալներով, զինվորին խոշտանգել են սպանե՞րը, թե՞ ծառայակիցները, Մարտիրոսյանը պատասխանել է. «Այսօր գոյություն ունի մի համակարգ, որ այդ սպանությունը կարող են բարդել ցանկացած անձի վրա, որի համար անհրաժեշտ է ընդամենը իրեղեն ապացույցները ոչնչացնել, ստրուկի կարգավիճակով բանակում ծառայող զինվորներին ծեծել, որ ցուցմունք տան այն անձի դեմ, ով իրենց համար սլաքավար է»:²⁶

²⁶ <http://news.am/arm/news/95635.html>

Կան գործով կալանավորվածներ՝ կրտսեր սերժանտ Էրիկ Սարգսյանը և Գեվորգ Մանուկյանը, դիտակետի ավագ լեյտենանտ Հովհաննես Աշոտի Հակոբյանը, ով մեղադրվում է ՀՀ քրեական օրենսգրքի 375 հոդվածի 1-ին մասով (իշխանությունը չարաշահել, իշխանազանցություն կամ իշխանության անգործություն): Կալանավորվածներին առաջադրվել են մեղադրանքներ՝

- Զինձառայողների փոխհարաբերությունների կանոնակարգային կանոնները խախտելը նրանց միջև ստորադստության հարաբերությունների բացակայության դեպքում.
- Մարտական հերթապահություն կամ մարտական ծառայություն կրելու կանոնները խախտելը.
- Իշխանությունը չարաշահելը, իշխանազանցությունը կամ իշխանության անգործությունը.²⁷

4. Հովհաննես Մարատի Նիկողոսյան

2012 թվականի ապրիլի 27-ին գրանցվել է մահվան դեպք ԼՂՀ մարտական դիրքերից մեկում: Զորամասերից մեկի մարտական դիրքում արձանագրվել է հրազենային զենքից մահացու վիրավորման դեպք, որի արդյունքում զոհվել է նույն զորամասի ժամկետային զինձառայող շարքային Հովհաննես Մարատի Նիկողոսյանը:

Փաստի առթիվ ապրիլի 27-ին հարուցվել է քրեական գործ՝ ՀՀ Քր. Օր. 110 հոդվածի 1-ին մասի՝ ինքնասպանության հասցնելու հատկանիշներով եւ կատարվել նախաքննություն:²⁸

Ձերբակալվել են մեկ սպա եւ մեկ համաձառայակից, որի նկատմամբ այնուհետեւ փոխվել է խափանման միջոցը՝ ստորագրությամբ չհեռանալու մասին, սակայն հոկտեմբերի 2-ին համաձառայակիցը ձերբակալվել է:

²⁷ <http://hetq.am/arm/news/12430/khmbakayin-spanutyun-te-inqnaspanutyun-inchic-e-mahacel-zinvory-video.html>

²⁸ <http://www.slaq.am/arm/news/58177/>

<http://hetq.am/arm/news/13725/evs-mek-zoh-banakum.html>

5. Մարտ Մամվեյան²⁹

Հունիսի մեկին ժամը 8:20-ի սահմաններում ԼՂՀ Պաշտպանական բանակի Հաղորդի գորամասերից մեկում, մարտական դիրքում հրազենային մահացու վիրավորում ստանալով, զոհվել է 1993 թվականին Գյումրիում ծնված ժամկետային զինծառայող Մարտ Արտյոմի Մամվեյանը: Մարտ Արտյոմի Մամվեյանի մահվան փաստով հարուցվել է քրեական գործ՝ Քրեական օրենսգրքի 110 հոդվածի առաջին մասի հատկանիշներով (ինքնասպանության հասցնելը): Այս մասին NEWS.am-ի թղթակցին ասել էր ՊՆ քննչական ծառայությունը:³⁰ Երիտասարդը մինչ բանակ գորակոչվելը երևանյան բուհերից մեկի ուսանող է եղել: Կես տարի առաջ էր մեկնել բանակ: Ինչպես հարազատներն են ասում, նպատակով, որ կվերադառնա և ուսումը կշարունակի: Մի քանի օր առաջ էլ երիտասարդը արձակուրդ էր եկել: Մոտ տասն օր առաջ էր մեկնել ծառայած գորամասը:

Հունիսի 3-ին, ժամը 12:30-ի սահմաններում, *Սուպարեզ լրագրողների ակումբի* նախագահը զինկոմիսարիատի հերթապահ մասի սպայից փորձել է տեղեկանալ դեպքի մանրամասներին: «Մայրն ասաց, թե իրենց էլ գրեթե ոչինչ հայտնի չէ միջադեպի մասին: Ավելին՝ Երևանից են անգամ զանգում ու փորձում որոշակի տեղեկություններ ստանալ, մինչդեռ, ըստ մայրի, իրենք առայժմ այդ մասին պաշտոնական գրություն չեն ստացել ու հստակ որևէ բան ասել չեն կարող: Հայտնի է միայն, որ հրաձգություն է տեղի ունեցել, սակայն, թե դա արդյունք է թշնամու կողմից արձակված, թե՞ ներքին հրաձգության, սպան վստահաբար ասել չկարողացավ:

Ինչ վերաբերում է զոհվածի ծնողների հետ զինկոմիսարիատի կողմից գոնե այս ընթացքում, կապ հաստատելուն, մայրն հայտնեց, թե փորձեր արվել են Մամվեյան ամուսինների բջջային հեռախոսներին զանգել, սակայն դրանք արձանագրում են, թե անհասանելի են: Հերթապահ մայրին մի բան էլ էր հայտնի. զոհված գյումրեցի ժամկետային զինծառայողի դին նախօրեին՝ ժամը 17-ին պետք է Ստեփանակերտից փոխադրվեր

²⁹ <http://www.a1plus.am/am/social/2012/06/02/soldier>

³⁰ <http://news.am/arm/news/108038.html>

Երևան, իսկ, թե երբ էր բերվելու հայրական օջախ, նա դարձյալ որոշակի ոչինչ չկարողացավ ասել:»

Դիակն ուղեկցող փոխգնդապետին, ով Հադրութի գորամասից ուղեկցել էր դիակը, ու ում Սարոյի հարազատները «Կամբատ»-ով էին դիմում, հարց ուղղեցին, թե ինչու՞ են հաճախացել սպանությունների դեպքերը բանակում, միայն վերջին օրերին Գյումրի սպանված զինվորներ է, որ բերում են ու բերում. «Ախր թուրքի գյուլլից չեն մահացել, յուրայինների ձեռքով են զոհվել ու՝ ոչ պատերազմական պայմաններում»: Դարձյալ հռետորական հարցի պես հնչեց, թե սպայական կազմը ինչու՞ չի կարողանում կարգ ու կանոն հաստատել ժամկետային զինծառայողների միջև ու, թե՛ եթե ի վիճակի չեն այդ մարդիկ դա անել, ինչու՞ չեն հեռացվում համակարգից, իրենց զբաղեցրած գործերից, թող ուրիշներին զիջեն իրենց պաշտոնները՝ այնպիսի մարդկանց, ովքեր բանակային գործին իրապես տիրապետում են:

Թե չէ՛ ըստ Սարոյի հարազատների, ինչպե՞ս պատահեց, որ մարտական դիրքեր գնացին մի քանի հոգով, իսկ հետո այնտեղ ծեծեցին անմեղ, «անվնաս էրեխին» ու հետո էլ Նոյեմբերյանից գորակոչված սերժանտը հրազենից վերջնականապես սպանեց նրան: Զոհվածի հորաքույրն հարց տվեց, թե ինչու՞ էին Սարոյին «հների» հետ ուղարկում դիրքեր, հավանաբար, նկատի ուներ հին ծառայողներին. «Մի՞ թե դժվար էր դա կանխելը»: Հորաքույրը նաև չարացած էր «Կամբատի» հանդեպ այն պատճառով, որ վերջինս Երևանում իբր թե պաշտոնապես ասել էր, թե Սարոն ինքնասպանություն է գործել:

«Կամբատը» լուռ լսում էր բոլորին ու ոչ մի կերպ իր անհամաձայնությունը չէր հայտնում: Միայն մարմնեղ մի երիտասարդ, որ ուղեկցում էր փոխգնդապետին և քաղաքացիական հագուստ էր կրում, նրա փոխարեն հոխորտաց. «Բանակ է, ամեն ինչ էլ կլինի, կճանապարհեք, կգնան, ու բարով խերով կգան»:

Այդ պահին, ի պատասխան նրա հոխորտանքի, հարազատներից կամ

հարևաններից մեկն ասաց, թե նրա «բարով-խերով» ասածը այս դեպքին էլ է վերաբերում: Հետո փոխզնդապետին ասացին, թե թաղում շուտով երկու զինակոչիկի էլ են ճանապարհելու բանակ, հիմա ի՞նչ խորհուրդ կտա, ի՞նչ սրտով ճանապարհեն: «Կամբատն» այս դեպքում էլ խորհուրդ չունեք նրանց տալու:

Ընդհանր անց, զոհված զինվորի երիտասարդ ազգականներից մեկը, ով նույնպես այդ թաղից էր, նետվեց փոխզնդապետի ուղղությամբ ու բացականչեց. «Ժողովուրդ, խփե՛ք սրան, սա Սարոյիս սպանողն է»: Բնակիչներից ոմանք, հատկապես երիտասարդները, վազեցին նրա ուղղությամբ, իսկ փոխզնդապետի նույն ուղեկիցը, բավականաչափ հանդուգն պահվածքով, այդ աղերսագին ճիչն արձակած երիտասարդի պարանոցից դիմահար բռնած, պահում էր ու մարդկանց կողմը բղավում, թե կանգնեն իրենց տեղերում: Այստեղ էին նաև ռազմական ոստիկանության սպաներ, ու քիչ անց, այս ամբողջ խառնաշփոթի ու աղմուկ-աղաղակի մեջ, փոխզնդապետն անհետացավ, փախցրին տարան:³¹

2012-ի հունիսի 2-ին **ՀՔԱ Վանաձորի գրասենյակի** ներկայացուցիչների հետ ունեցած հանդիպման ժամանակ հունիսի 1-ին մահացած զինծառայողի հարազատները հայտնեցին իրենց հայտնի որոշ մանրամասներ դեպքի առնչությամբ: Ս. Սամվելյանի հորեղբայրը, ով ներկա էր եղել դիակերձմանը փաստեց, որ նրա մարմնի վրա եղել են արյունազեղումներ, կապտուկներ, ինչպես նաև դիմային կրակոց՝ դեմքի՝ բերանի շրջանում: Մահացած զինծառայողի տան մոտ հավաքված հարազատներից ոմանք իրենց խոսքում նշում էին, որ կրակոցից առաջ հավանաբար կռիվ է եղել, և նախքան կրակոցը Ս. Սամվելյանը ենթարկվել է բռնության: Պաշտոնապես ոչ Գյումրու զինկոմիսարիատը, և ոչ էլ զորամասը տեղեկություն չի փոխանցել զինվորի ծնողներին և հարազատներին դեպքի պատճառների մասին, ինչ պայմաններում եւ ինչի հետեւանքով տեղի ունեցել դեպքը: Ս. Սամվելյանը դեպքից մի քանի օր առաջ արձակուրդ էկած է եղել, և բարեկամներն ասում են, թե խնդիրներ չեն նկատել, և ոչ էլ բողոքել է ծառայությունից: Զորամաս վերադառնալուց հետո,

³¹ <http://www.tert.am/am/news/2012/06/03/gyumreci-zinvor/>

հեռախոսագանգերով կապի մեջ են եղել, բացառությամբ վերջի 2-3 օրը: Հարազատները նշում են նաև, որ դեպքի մասին մանրամասներ իմանալու համար փորձել են զանգել զորամաս՝ նրա ծառայակիցներին և հրամանատարական կազմից մի քանիսին, սակայն վերջիններս տարբեր պատճառներով կամ խուսափում են խոսել ծնողների հետ, կամ անջատած են պահում բջջային հեռախոսները: Ս. Սամվելյանի դիակը տուն ուղեկցող հրամանատարը / կամբատը/ հանգուցյալի տանը հավաքված մարդկանց խուսափում էր հստակ պատասխաններ տալ դեպքի մանրամասների առնչությամբ:

Գործի կապակցությամբ կալանավորվել են ավագ լեյտենանտ Ռազմիկ Թխանյանը՝ ՀՀ քրեական օրենսգրքի 365 հոդվածի առաջին մասով (Մարտական հերթապահություն կամ մարտական ծառայություն կրելու կանոնները խախտելը) և 375 հոդվածի առաջին մասով (Իշխանությունը չարաշահելը, իշխանազանցությունը կամ իշխանության անգործությունը): Կալանավորվել է նաև ժամկետային զինծառայող, կրտսեր սերժանտ Սերյոժա Կարապետյանը 359 հոդվածի առաջին մասով (Զինծառայողների փոխհարաբերությունների կանոնադրային կանոնները խախտելը նրանց միջև ստորադասության հարաբերությունների բացակայության դեպքում), 365 հոդվածի առաջին մասով (Մարտական հերթապահություն կամ մարտական ծառայություն կրելու կանոնները խախտելը) և 375 հոդվածի առաջին մասով (իշխանությունը չարաշահելը, իշխանազանցությունը կամ իշխանության անգործությունը): Վերջիններս կալանավորվել են հունիսի 8-ին:³² Գործը դեռևս գտնվում է նախաքննության փուլում:

6. Արման Սարգսյան

Պաշտոնական տեղեկատվություն

Երևանի զորամասերից մեկում՝ Քանաքեռում, 2012թ-ի սեպտեմբերի 9-ին արձանագրվել է ինքնասպանության դեպք: Ինքնասպան եղած զինվորը Աշոցքի զինկոմիսարիատից 2011թ. գարնանը զորակոչված Արման Սարգսյանն է: Ըստ

³² <http://lurer.com/?p=30671&l=am>

նախնական պաշտոնական տվյալների Արման Սարգսյանը ինքնասպանություն է գործել, զինվորը թողել է նաև գրություն հետևյալ բովանդակությամբ «կատարվածի մեջ ոչ մեկին չմեղադրեն»: Արման Սարգսյանն ինքնասպան է եղել իրեն հրազենային վնասվածք հասցնելու միջոցով:³³

ՀՀ ՊՆ քննչական ծառայության 4-րդ կայազորային քննչական բաժնում ստացվել է հաղորդագրություն, համաձայն որի 2012 թ. սեպտեմբերի 9-ին ժամը 02:15-ի սահմաններում ժամապահի պարտականությունները կատարելիս՝ պահակային ծառայությունում հայտնաբերվել է նույն զորամասի ժամկետային զինծառայող շարքային Արման Սեյրանի Սարգսյանի դին: Դեպքի վայրում, կատարվել է դեպքի վայրի զննություն, այլ անհետաձգելի քննչական գործողություններ, նշանակվել են մի շարք փորձաքննություններ:

Փաստի առթիվ ՀՀ ՊՆ քննչական ծառայության 4-րդ կայազորային բաժնում ՀՀ Քրոսի 110 հոդվածի 1-ի հատկանիշներով հարուցվել է քրեական գործ, կատարվում է նախաքննություն (ինքնասպանության հասցնել):

7. Մնացական Մնացականյան

Պաշտոնական տեղեկատվություն

2012 թ. հոկտեմբերի 1-ին ՀՀ զինված ուժերում արձանագրվել է մահվան դեպք: Դեպքը տեղի է ունեցել Ստեփանավանի զորամասում: Պաշտոնական հաղորդագրությամբ՝ ինքնասպան եղած զինծառայողը Մնացական Մնացականյանն է, որը բանակ էր զորակոչվել Արմավիրի զինկոմիսարիատից և բնակվում էր Արմավիրի մարզի Գայի գյուղում: Զինծառայողին հայտնաբերել են զուգարանում կախված, և ըստ ԶԼՄ-ների որոշ տեղկությունների՝ մահացած զինծառայողի

³³ <http://news.am/arm/news/120316.html>
<http://www.mamul.am/am/news/24106/%D5%A5%D6%80%D6%87%D5%A1%D5%B6%D5%AB-%D5%A6%D5%B8%D6%80%D5%A1%D5%B4%D5%A1%D5%BD%D5%A5%D6%80%D5%AB%D6%81-%D5%B4%D5%A5%D5%AF%D5%B8%D6%82%D5%B4-%D5%A6%D5%AB%D5%B6%D5%AE%D5%A1%D5%BC%D5%A1%D5%B5%D5%B8%D5%B2-%D5%A7-%D5%AB%D5%B6%D5%B6%D5%A1%D5%B0%D5%A1%D6%81%D5%A1%D5%AE-%D5%A6%D5%AB%D5%B6%D5%BE%D5%B8%D6%80%D5%A8-%D5%A2%D5%B5%D5%B8%D6%82%D6%80%D5%A1%D5%AF%D5%B6-%D5%A3%D5%B5%D5%B8%D6%82%D5%B2%D5%AB-%D5%A3%D5%B5%D5%B8%D6%82%D5%B2%D5%A1%D5%BA%D5%A5%D5%BF%D5%AB-%D5%B8%D6%80%D5%A4%D5%AB%D5%B6-%D5%A7%D6%80#UE6-2-S2mqo.facebook>

զինգրքույկում գտել են գրություն՝ ուղղված ծնողներին “խնդրում եմ ինձ չմեղադրեք” բովանդակությամբ:

Պաշտոնական տեղեկատվությամբ հայտնում են, որ “Հայաստանի Հանրապետության սահմանների և հայ ժողովրդի անվտանգությունն ապահովելու ընթացքում, ոչ մարտական պայմաններում զոհվել է ՀՀ ԶՈՒ N զորամասի ժամկետային զինծառայող, շարքային Մնացական Թորգոմի Մնացականյանը՝ ծնված 1994թ.: ՀՀ պաշտպանության նախարարությունը կիսում է ծանր կորստյան վիշտը և իր զորակցությունը հայտնում զոհվածի ընտանիքի անդամներին, հարազատներին և ծառայակիցներին:”

Պաշտպանության նախարարությունը հայտարարել է, որ զինվորի մահվան առնչությամբ հարուցվել է քրեական գործ՝ ինքնասպանության հասցնելու հոդվածով:

Ոչ Պաշտոնական տեղեկատվություն

Epress.am-ի թղթակցի հետ ունեցած՝ Մնացական Մնացականյանի հոր զրույցից:

Տղայի ծննդավայր՝ Էջմիածնի մոտ գտնվող Գայ գյուղ այցելած Epress.am-ի թղթակցին Մնացականի հայրը՝ Արմենը (համաձայն ՊՆ հաղորդագրության տղան Մնացական Թորգոմի Մնացականյան է – խմբ.)՝ պատմել է, որ մինչ բանակ գնալը 5 ամիս որդին սովորել է Մոնթե Մելքոնյանի անվան ռազմամարզական վարժարանում, որտեղից դուրս է մնացել մի առարկայից քննությունը չհանձնելու պատճառով:

Ինքնասպանության վարկածը դեռ բոթից ուշքի չեկած ընտանիքին հավանական չի թվում: Հայրը՝ Արմենը, պատմել է, որ նախորդ օրը երեկոյան 23.00-ին է խոսել հեռախոսով որդու հետ, վերջինս ասել է՝ «շատ լավ եմ, պապ», իսկ հայրը ասել է, որ վաղը պետք է գան նրան տեսնելու, որ սպասի իրենց:

Մնացականի մայրը՝ Մարինեն էլ ասել է, որ որդին ոչ մի բողոք չի ունեցել իրենց զորամասից: Մի քանի անգամ տրտնջացել է ռեժիմից, ասել է, որ կարոտում է, բայց

առանձնակի բողոքներ չի ունեցել:

Հարևանների ու բարեկամների խոսքով՝ Մնացականը շատ կենսուրախ է եղել, «գյուղի կեսը նրան ընկերն էր»:

«Մի գիշերվա մեջ մարդը չի դառնում հոգեկան հիվանդ, մի գիշերվա մեջ չի կորցնում հավասարակշռությունը: Երեկ ես էլ եմ խոսել հետը, լավ էր: Իրենց առողջ երեխա էինք տվել, եթե հիվանդ էր՝ թող չտանեին», - ասել է Մնացականի տատը: Բացի Մնացականից, ընտանիքը ունի մի 22-ամյա դուստր, ով նշանվել է 20 օր առաջ:

«Իմ համար մեկ է՝ որդուս հասցրել են ինքնասպանության, թե սպանել են: Նա չէր կարող նման բան անել: Հիմա ես չեմ ուզում որևէ մեկը պատժվի: Պատիժը հետ չի բերի իմ որդուն», - ասել է տիկին Մարինեն:

Այնուամենայնիվ, ծնողները տվել են իրենց համաձայնությունը, որ դիախերձմանը ներկա լինի նաև անկախ փորձագետ, Հելսինկյան քաղաքացիական ասոցիացիայի անդամ Ռուբեն Մարտիրոսյանը:

Բանակում խաղաղ պայմաններում մահացած 18-ամյա Մնացական Մնացականյանի ծնողները բացառում են պաշտոնական վարկածը, ըստ որի, իրենց որդին ինքնասպան է եղել զորամասում՝ կախվելու միջոցով:

«Ինքը եղ էրեխեն չէր..., առողջ, առանց հոգեկան պրոբլեմի էրեխեն եղ քայլին ո՞նց կգնար: Ուժեղ էր, հաստատուն էր, վստահ էր, տղամարդկային շատ լավ գծեր ուներ, կոտրվող չէր, ենթարկվող չէր, կուլ գնացող չէր, երեսին ասող էր: Միգուցե դա էլ հանգեցրեց սրան», - «Ազատություն» ռադիոկայանի հետ զրույցում ասաց այս տարվա հունիսի 27-ին Արմավիրի մարզի Գայ գյուղից բանակ զորակոչված զինվորի մայրը՝ Մարինե

Մնացականյանը:

Զինվորի հայրը՝ Թորգոմ Մնացականյանը, եւս ասում է, որ իր որդին թույլ մարդ չէր,

որպեսզի

ինքնասպանություն

գործեր:

«Նման քայլի գնում է թույլ մարդը, բայց իմ տղան չորս ամիս Մոնթե Մելքոնյանի անվան վարժարանում է սովորել: Եթե առողջության հետ պրոբլեմ ունեք, ո՞նց էր ընդունվել Մոնթե Մելքոնյան», - ասում է հայրն ու ավելացնում. - «Ծուխս մարեց»:

Ծնողները պատմում էին, որ 18-ամյա տղան երեք ամիս առաջ բանակ է գնացել հայրենիքի նկատմամբ պարտքի զգացումով եւ մեծ սիրով: Օգոստոսի վերջին զինձառայողը ինքնակամ լքել էր զորամասը: Հիմա որդեկորույս ծնողները վերլուծում են տղայի հետ հեռախոսային զրույցները, ի մի բերում նրա տրամադրությունները: «Էդ օրը զանգել էր, ինքը երեւի լցված էր, զանգեց, որ իմ հետ խոսի: Ես զգացի, որ շնչառությունը արագ է, հարցրեցի՝ դրսո՞ւմ ես, որտե՞ղ ես, ասաց՝ դրսում եմ, գնում եմ քնեմ, ուղղակի քունս չէր տանում, զանգեցի: Ու առավոտյան էդ լուրն եկավ, որ փախել է: Երեւի ինչ-որ բան էր ուզում ասել, չկարողացավ, ռիսկ չարեց ասի: Պապան ո՞ւր է, պապան ո՞նց է՝ սենց հարցեր էր տալիս: Ինքը ինչ-որ բան էր ուզում ասել...», - ասում է մայրը:

Մնացականյանները տարակուսանքով են խոսում զորամասի ներկայացուցիչների ստուգողական այցերի մասին Գայ գյուղ: Մոր խոսքով՝ փորձել են ճշտել, թե արդյոք զինվորը սիրած աղջիկ ունեցե՞լ է, թե՛ ոչ: «Իրենք ճշտել են, որ սիրած աղջիկ չունի. իրականում չունի», - ասաց մայրը:

Ստեփանավանի զորամասում զինվորի հարազատներին հայտնել են, որ նա գրություն է թողել, սակայն հարազատները չեն տեսել այդ գրությունը: Հարազատներին ասել են, որ Մնացականը գրել է հետեւյալը. - «Մամ ջան, պապ ջան, ներող կլինեք, սրա

մեջ ոչ մեկին մի մեղադրեք, ես ձեզ համար լավ ժառանգ չեղա»:

Ծնողները չեն հավատում, որ նման գրություն կա: Նրանք հիմա հարցեր են ուղղում տղային բանակ զորակոչելուց մեկ շաբաթ անց Ստեփանավանի զորամասի հրամանատարի եւ նրա տեղակալի ստորագրությամբ իրենց հասցեագրված նամակի ձեռնակերպումների վերաբերյալ: Այդ նամակում, մասնավորապես, գրված է, որ զինձառայողների կյանքը, առողջությունը, պատիվն ու արժանապատվությունը պահպանվում են օրենքով: «Ես ամբողջ երկրի ղեկավարությանը, պաշտպանության նախարարությանն եմ ասում. թո՛ղ պարզեն՝ ինչից է եղել, չե՞ որ իրենց զինվորն է», - ասում է հայրը:

Իրավապաշտպանները նշում են, որ Ստեփանավանի զորամասում նախկինում նման դեպքեր չեն արձանագրվել:³⁴

8. Սարգիս Սահակյան

Պաշտոնական տեղեկատվություն

2012 թ. նոյեմբերի 5-ին ՀՀ զինված ուժերում արձանագրվել է մահվան դեպք: Ժամը 00:30-ի սահմաններում, մարտական հենակետում հայտնաբերվել է շարքային զինձառայող Սարգիս Սահակյանի դին: Սարգիս Սահակյանը բանակ էր զորակոչվել 2011 թվականի աշնանը՝ Նաիրիի տարածքային զինկոմիսարիատից: Զինվորը Եղվարդի բնակիչ էր:

ՀՀ ՊՆ տեղեկատվության եւ հասարակայնության հետ կապերի վարչությունից, փաստի առթիվ ՀՀ ՊՆ քննչական ծառայությունում ՀՀ քր. օր-ի 110 հոդ. 1-ին մասով (ինքնասպանության հասցնելը) հարուցվել է քրեական գործ:

³⁴ <http://www.azatutyun.am/content/article/24730555.html>

Ոչ պաշտոնական տեղեկատվություն

Զինվորի հարազատները չեն ընդունում պաշտոնական վարկածը, ըստ որի՝ որդուն ինքնասպանության են դրդել: Թե այս դեպքին ինչ իրավիճակ է նախորդել, հարազատներն առայժմ տեղեկություն չունեն: Ըստ հարազատների՝ նա մշտապես գոհ է եղել ծառայությունից եւ որեւէ անգամ չի բողոքել: «Բոլորս էլ գիտենք, թե ինչ վիճակ է տիրում զորամասերում, սակայն մեր Սարգիսը որեւէ խնդիր չի ունեցել, հեռախոսազրույցի ժամանակ միշտ ասել է, որ գոհ է. երբ ուզում է պառկում է, երբ ուզում է՝ վեր է կենում» –նշում է հորաքույրը:

Հարազատները պատմում են, որ դեպքը տեղի է ունեցել մարտական հենակետում, ժամը 24:30-ի սահմաններում, երբ Սարգիսը հանձնել է հերթափոխը եւ հսկելիս է եղել մյուս զինծառայողներին, որոնք քնած են եղել: Դիրքերում եղել են 9 հոգի, որոնցից մեկը՝ դասակի հրամանատարը: Սարգիսին գտել են բերանի շրջանում հրազենային վնասվածքով: Ըստ հարազատների՝ դեպքից անմիջապես հետո հենակետում գտնվող ամբողջ անգնակազմին տեղափոխել են ոստիկանություն, որոնցից 4 հոգին ազատ են արձակվել, իսկ մյուս 5 հոգուն տեղափոխել են Ղափանի ոստիկանություն:

Դեպքի մասին առաջինը տեղեկացվել է Սարգիսի հորաքույրը ժամը 01:10-ի սահմաններում նույն զորամասում ծառայող զինվորից եւ, չհավատալով, որ Սարգիսը կարող էր ինքնասպանություն գործել՝ անմիջապես ուղեւորվել են դեպքի վայր:

Սարգիսի 56-ամյա հայրը որդու հետ կատարվածի մասին զինկոմիսարիատից իմացել է դեպքից մոտ 15 ժամ հետո, երբ արդեն հարազատները նրան հայտնած են եղել այդ մասին:

Սարգիսի հորաքույրը պատմում է, որ երկու օր առաջ է խոսել Սարգիսի հետ, եւ իմացել, որ մի քանի օրից արձակուրդ է գալիս:

Բոլոր հավաքվածները՝ հարազատները եւ հարեւանները շարունակաբար բացառում են, որ Սարգիսը կարող էր ինքնասպան լինել:

«Նա գիտեր, որ ծնողները սպասում են իրեն, նա ծնողներին ցավ չէր պատճառի, իսկ երբ իմանում էր, որ հայրը ինչ-որ ծանր գործ է անում, Սարգիսն ասում էր, որ սպասի իրեն: Սարգիսին համբերությունից հանելը նույնիսկ անհնար էր»-նշում են հարազատները:

Նրանք ունեցել են բոլոր հնարավորությունները Սարգիսին զինվորական ծառայությունից ազատելու համար: Մինչ գորակոչվելը Սարգիսը տարկետում է ստացել 6 ամիս ժամանակով՝ գաղտնի թոքաբորբ ունենալու պատճառով, որը, ըստ Սարգիսի հոր՝ կարող էր պատճառ հանդիսանալ նրան հետագայում ազատելու համար: Սակայն Սարգիսը չի համաձայնվել ազատվել զինծառայությունից եւ պնդել է, որ պետք է ծառայի ՀՀ զինված ուժերում: Բացի այդ նա ցանկություն է հայտնել ստանալ ռազմական կրթություն եւ ընդգրկվել խաղաղապահ զորքերում:

Գործը գտնվում է նախաքննության փուլում: Կան երկու ձեռքակալվածներ:

Հարկ է նշել, որ ինչպես մի շարք այլ գործերով, այս դեպքում եւս տուժողի իրավահաջորդ ճանաչել են դեպքից ավելի քան մեկ ամիս անց:

9. Դավիթ Սարգսյան

Դեկտեմբերի 23-ին, ժամը 15:30-ի սահմաններում ԼՂՀ ՊԲ N զորամասի մարտական հենակետում հայտնաբերվել է պարտադիր ժամկետային զինծառայող, շարքային 20-ամյա Դավիթ Սարգսի Սարգսյանի դին՝ մահացու հրազենային վնասվածքով: Այս մասին հաղորդել է ԼՂՀ պաշտպանության նախարարությունը՝ նշելով, որ փաստի առթիվ հարուցվել է քրեական գործ և կատարվում է

նախաքննություն:

Ներկայացվում է Դավիթի ընկերոջ գրառումը.

Իմ ինքնասպանության մեջ բոլորը մեղավոր են: Ձեր ստեղծածն էս չի՞, իրար մորթելու ֆարրիկա, որտեղ ժամանակ են սպանում, մինչեւ սպանելու ժամանակը գա, ու բոլորին ստիպում են սպասել հաջորդ սպանելու ժամանակին, հետո՝ հաջորդ, հաջորդ սպանելու ժամանակին, մինչեւ դիպուկահարի գնդակը խրվում է աչքդ, ու վերջին անգամ վերադառնում էս տուն՝ թեկուզ հավերժ լռությամբ դագաղում, բայց տանը՝ հյուրասենյակում, որտեղ տնեցիների հետ հավասար կարտասավեն զորամասիդ հրամանատարները՝ հեծկլտալով: Իսկ դու սպասում էիր պատերազմին, որ կարծես վաղուց սկսվել է, բայց երբեք չի ավարտվելու, որ վաղուց ավարտվել է, բայց երբեք չի սկսվելու: Ես, էս երագում էի ֆերմայի մասին: Կովեր, ոչխարներ, էծեր կպահեի, ձիեր, հավեր, կատուներ, մեղուներ: Մեղուներիս ամռանը կտեղափոխեի սարեր: Փեթակները կշարեի աշխարհի ամենասիրուն ու հոտավետ ծաղիկների մեջ ու կապրեի նրանց հետ:

Լուսաբացին թուշս կշոյեին արեւի շողերը, ու ոտքերիս մոտ կցատկոտեին գունավոր թռչունները: Երկու քարի արանքում փոքր կրակ կվառեի, կոֆե կեփեի՝ շողերի համով, կրակի համով, մոխրի համով, ծաղիկների համով: Մեղուներիս բզզոցի տակ կում-կում կվայելեի կոֆես, հետո տուզիկիս հետ կգնայի աղբյուրից ջուր բերելու: Օրվա կեսին հաց կուտեի՝ գյուղից բերած փափուկ մածուն ու թոնրի լավաշ. դանդաղ կուտեի, շատ դանդաղ՝ սկզբում գդալս մածունի մեջ կխրեի, կտանեի բերանս, հետո մի կտոր լավաշ կկծեի, նորից մածուն կվերցնեի, լավաշ կկծեի, կնայեի ծաղիկների քամուց օրորվող գլխիկներին ու խոտի մեջ բացված արահետին: Տուզիկս, գլուխն ու ջանը հաճույքից ցնցելով, ոսկորով ու շիլայով կզբաղվեր, հետո էս, խոտերի մեջ փովելով, Մարոյան կկարդայի կամ չինական առակներ պատմող իմ էն սիրած գրպանի գիրքը, որի մեջ ընտիր անուններ կային՝ Խույ Նա, Յի Յոյ, Խույ Շի, Յզի Յզի Յզո կամ Յզո Յզո Յզի, Վայ Քու:

Բայց արդեն ուշ ա, դուք նենց չարեցիք, որ ես ֆերմա ունենամ, մեղու պահեմ ու տուզիկիս հետ ջրի գնամ, չնայած ոչ մի բան էլ չեք արել, ուղղակի ես ամեն օր ես սպանդանոցում քարշ եմ եկել, տեսել եմ ձեզ, շփվել, խոսել եմ հետներդ, որովհետեւ սպանդանոցը բոլոր բանակներն են, որոնք ղեկավարվում են մեծերի կողմից, բոլոր հրամանատարները, բոլոր հրացանավոր զինվորները, բոլոր առաջնորդները, ովքեր կովի ու կրակելու կոչեր են անում ու պատմության համար մսի ու արյան համով իրենց հերոսապատումներն են կերտում ու ինչի համար՝ ոչ մի բանի, ուղղակի սովորական սպանությունների ու հարուստ տարածքներ զավթելու համար: Հրացաններով, նռնակներով ու փամփուշտներով զինված, իրար կոկորդ կտրելու պատրաստ բանակ. սովորական մսադաց, ստի վրա հորինված ներաշխարհով, առանց բանակի սպանդանոցը կխաղաղվի, առանց զինվորների ձայները կհեռանան, գորանոցները փուլ կզան, ու նրանց տարածքում կաճի փարթամ խոտն ու կծածանվի մաքրող քամուց: Դուք գիտե՞ք, թե՞ հասկանում եք տուզիկն ինչ ա, մեղուն ինչ ա, Յզի Յզի Յզոն ով ա, հա՞. մի խոսքով՝ իրոք երկու տարի ձեր նման անասունների հետ անցկացնելու հավես չկա:

Եթե գորացրվեմ էլ, դուք իմ հետ եք լինելու մինչեւ կյանքիս վերջ, իսկ ես ուզում եմ մոռանալ ձեզ, դրա համար էլ կրակում եմ ուղիղ բերանիս մեջ, որ ցրիվ եկած ուղեղիս հետ լրիվ անհետանաք: Ասում եմ՝ բոլորդ մեղավոր եք, որ ես մեռնում եմ, եղա՞վ, բայց ոչ թե որ ինքնասպանությունն եմ գործում, այլ որ մեռնում եմ առանց մեղուներ պահելու, առանց տուզիկ ունենալու, առանց ծաղիկների գլխիկներին նայելով կոֆե խմելու: Վայ, ես ձեր լավը...»:

10. Է. Հովակիմյան

2012թ-ի դեկտեմբերի 14-ին, Ոստիկանության Ավանի բաժանմունք ահազանգ է ստացվել, որ Բուսաբանական այգու վարչական տարածքում գտնվող ջերմոցներից մեկում կախված անձ կա: Երկուսը կախված անձ կա: Նշված այգու 4-րդ ջերմոցում իրավապահները հայտնաբերել են 39-ամյա Է. Հովակիմյանի դին՝ կախված վիճակում: Է. Հովակիմյանը ամուսնացած էր և ուներ

երեխաներ:

Ըստ դիակի նախնական զննության, մարմնի վրա բռնության հետքեր չեն եղել: Ըստ որոշ տեղեկությունների՝ Է. Հովակիմյանը աշխատում էր ՀՀ ՊՆ-ում՝ որպես վարորդ: Դիակի մոտ օպերատիվ քննչական խումբը հայտնաբերել է նաև բջջային հեռախոս, ավտոմեքենայի բանալիներ:

11. Վարդան Խաչատրյան

Ոստիկանության հասարակայնության և լրատվության հետ կապերի վարչությունից հայտնել մեն, որ Նուբարաշենի 5-րդ փողոցի 17 տան դիմաց երբ առավոտյան հայտնաբարված հրագենային վնասվածքներով տղամարդու դիակը 1972թ. ծնված Վարդան Խաչատրյանին է: Ավելի ուշ ՀՀ ՊՆ քննչական ծառայությունից տեղեկացրել են, որ զինծառայողը մահացել է զորամասի տարածքից դուրս գտնվող վայրում, և նախաքննությունն իրականացնում է Ոստիկանության Էրեբունու բաժինը: Փաստի կապակցությամբ Էրեբունու քննչական բաժնում հարուցվել է քրեական գործ՝ Քրեական օրենսգրքի 110-րդ հոդվածի 1-ին մասի և 235 հոդվածի 1-ին մասի հատկանիշներով, այն է՝ սպառնալիքի, դաժան վերաբերմունքի կամ անձնական արժանապատվությունը պարբերաբար նվաստացնելու ճանապարհով անձին անուղղակի դիտավորությամբ կամ անզգուշությամբ ինքնասպանության կամ ինքնասպանության փորձի հասցնելը և ապօրինի կերպով զենք, ռազմամթերք, պայթուցիկ նյութեր կամ պայթուցիկ սարքեր ձեռք բերելը, իրացնելը, պահելը, փոխադրելը կամ կրելը:

Ըստ նախնական տեղեկությունների՝ դիակի վրա բռնության հետքեր չեն եղել, և հավանական է, որ տեղի ունեցածը ինքնասպանություն է:

Ավտոմեքենայում օպերատիվ քննչական խումբը Վարդան Խաչատրյանի դիակի կողքին հայտնաբերել է ՏՈԶ տեսակի ակոսափող հրացան: Վ. Խաչատրյանը աշխատում էր Նուբարաշենում տեղակայանված ՀՀ ՊՆ X զորամասում որպես

թիկունքի պետի վարորդ:³⁵

Գ. Սպանություն

1. Փայլակ Շահնագարյան

Հունվարի 27-ին՝ ժամը 03:05-ի սահմաններում, ԼՂՀ N մարտական դիրքում ստացած հրազենային մարմնական վնասվածքից տեղում մահացել է նույն զորամասի ժամկետային զինծառայող, շարքային **Փայլակ Շահնագարյանը**:³⁶ Փայլակ Շահնագարյանը Տավուշի մարզից էր:

Պաշտոնական տեղեկատվություն

Փաստի առթիվ ՊՆ քննչական ծառայության երրորդ կայագրային քննչական բաժնում քրեական օրենսգրքի 104 հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված հանցագործության հատկանիշներով (սպանություն) հարուցվել է քրեական գործ, կատարվում է նախաքննություն: Սպանություն կատարելու մեղադրանքով ձերբակալվել է նույն զորամասի ժամկետային զինծառայող, եֆրեյտոր Խաչատուր Սարգսյանը:³⁷

ՀՀ ՊՆ ախարարը անդրադառնալով այս դեպքին, նշել է, որ այդ դեպքը տեղի է ունեցել զինվորական ծառայության պայմանների խախտմամբ եւ նաեւ՝ միջանձնային հարաբերությունների խախտման արդյունքում: Հարուցված քրեական գործի շրջանակներում մեղավորներ են ձերբակալվել: Եթե տեսնենք, որ սպաները մեղավոր են, ապա նրանք անպայման պատասխանատվություն կկրեն: Ծառայողական

³⁵ <http://www.zham.am/index.php?lid=am&pageName=lrahos&id=370463045>

³⁶ <http://lurer.com/?p=10325&l=am>

³⁷ <http://news.am/arm/news/91295.html>

քննության արդյունքում կպարզվի՝ սպա մեղավոր է, թե՞ ոչ, որովհետև միջադեպը տեղի է ունեցել երկու անձերի միջև»:³⁸

Շրջանառվող լուրերի համաձայն, Խաչատուր Սարգսյանը Փայլակ Շահնագարյանի երեսին ասամի մածուկ է քսել վերջինիս քնած եղած ժամանակ, իսկ արթնանալուն պես Շահնագարյանը հայհոյել է զինակցին, ինչից հետո Խաչատուր Սարգսյան սպանել է ծառայակցին:³⁹

Հարկ է նշել, որ Փայլակի մահվան լուրը 3 օր ուշ է հայտարարվել:

Փայլակի հորեղբայրը՝ Վարազդատ Շահնագարյանը, Իջևանի զինկոմիսարիատից, նաև Փայլակի թաղմանը եկած հրամանատարներից լսել է, որ տղային սպանել են պատահաբար: «Պոստերի է եղել: Գնացել է զուգարան, հետ գալուց նշանաբան են հարցրել: Ինքը կամաց է ասել, լավ չի լավել, ու են ծառայակիցը կրակել է վրան: Իրենց ասելով եմ այդքանն ասում, իրականությունը մենք չենք կարող իմանալ», - պատմել է նա:

Փայլակի հարազատները լսել են, որ իրենց որդու վրա կրակող զինվորը դեպքից հետո իրեն վատ է զգացել, և չի կարողանում խոսել, նաև, որ 7 փամփուշտ է արձակվել Փայլակի ուղղությամբ, որոնցից երկուսն են կպել տղային՝ մեկը՝ սրտին, մյուսը՝ ոտքին: Բայց տեղեկությունը ՊՆ-ից չեն կարողացել ճշտել:⁴⁰

2012 թ-ի հոկտեմբեր ամսվա դրությամբ գործը դատաքննության փուլում է:⁴¹

2. Ալբերտ Արմենակի Ադիբեկյան

³⁸ <http://www.slaq.am/arm/news/51034/%D5%86%D5%A1%D5%AD%D5%A1%D6%80%D5%A1%D6%80%D5%B6-%D5%A1%D5%B6%D5%A4%D6%80%D5%A1%D5%A4%D5%A1%D6%80%D5%B1%D5%A5%D5%AC-%D5%A7-%D5%A6%D5%AB%D5%B6%D5%BE%D5%B8%D6%80%D5%AB-%D5%B4%D5%A1%D5%B0%D5%BE%D5%A1%D5%B6-%D5%A4%D5%A5%D5%BA%D6%84%D5%AB%D5%B6.html#.TyhFvrDBfKM.facebook>

³⁹ http://7or.am/ar_chives/93247

⁴⁰ <http://www.lragir.am/armSRC/right59533.html#.TyegtvJ4IWQ.facebook>

⁴¹ <http://www.epress.am/2012/10/16/%D5%88%D5%9E%D5%BE-%D5%A7-%D5%A2%D5%A1%D5%B6%D5%A1%D5%AF%D5%A1%D5%B5%D5%AB%D5%B6-%D5%B4%D5%AB%D5%BB%D5%A1%D5%A4%D5%A5%D5%BA%D5%AB-%D5%B4%D5%A5%D5%B2%D5%A1%D5%BE%D5%B8%D6%80%D5%A8-%D5%AF%D5%B8%D5%B2.html>

2012 թ-ի փետրվարի 23-ին ՁԼՄ-ներում տեղեկատվություն է տարածվել , որ այդ օրը՝ ժամը 13:50-ի սահմաններում, ՀՀ Տավուշի մարզի Չինարի գյուղի ուղղությամբ տեղակայված մարտական հենակետում ծառայողական պարտականությունները կատարելիս Ադրբեջանի Չինված ուժերի դիպուկահարի արձակած գնդակից գլխի շրջանում հրազենային վիրավորում է ստացել և զոհվել ՀՀ Չինված ուժերի ժամկետային զինծառայող Ալբերտ Արմենակի Ադիբեկյանը (ծնված՝ 1992թ.): Ըստ ՊՆ նախնական տվյալների՝ Ս.Ասլիկյանը գլխի շրջանում մահացու հրազենային վնասվածքը ստացել է հակառակորդի կողմից արձակված գնդակից: Այնուհետև, 2012 թ-ի մարտի 5-ին ՀՀ ՊՆ Մամուլի հաղորդագրությամբ հայտնել են, որ 2012 թվականի փետրվարի 23-ին, ժամը 13:50-ի սահմաններում ՀՀ ՊՆ N զորամասի մարտական հենակետում գլխի շրջանում մահացու հրազենային վիրավորում ստացած ժամկետային զինծառայող, շարքային Ալբերտ Արմենակի Ադիբեկյանի մահվան փաստի առթիվ ՀՀ ՊՆ քննչական ծառայության վեցերորդ կայագրային քննչական բաժնում ՀՀ քր. օր-ի 104 հոդվածի 1-ին մասով հարուցված քրեական գործի նախաքննության ընթացքում պարզվել և հիմնավորվել է, որ վերջինս սպանվել է ոչ թե հակառակորդի, այլ համաժառայակցի՝ նույն զորամասի ժամկետային զինծառայող, շարքային Իգնատ Աշոտի Ենգիբարյանի կողմից արձակված գնդակից:

Սույն թվականի փետրվարի 27-ին Ի.Ենգիբարյանին մեղադրանք է առաջադրվել ՀՀ քր. օր-ի 104 հոդվածի 1-ին մասով նախատեսված հանցագործության հատկանիշներով և նրա նկատմամբ որպես խափանման միջոց է ընտրվել կալանավորումը: Պարզվել է նաև, որ Ա.Ադիբեկյանի՝ հակառակորդի կողմից սպանվելու վարկածի սկզբնաղբյուր է հանդիսացել Ի.Ենգիբարյանը:⁴²

3. **Զորիկ Մերուժանի Մարգարյան**

Ապրիլի 18-ին, մահվան ելքով հերթական դեպքն է գրանցվել զինված ուժերում:

Տավուշի մարզի Չինարի գյուղում տեղակայված «Մեհրաբներ» զորամասում

⁴² <http://www.mil.am/1330947861>

հրազենային վնասվածքից մահացել է 22-ամյա ժամկետային զինծառայող Զորիկ Մերուժանի Մարգարյանը:

Ըստ նույն աղբյուրի՝ եւս մեկ ժամկետային զինծառայող՝ 22-ամյա Կարեն Մովսիսյանը ծանր վիրավորվել է: Նրանք երկուսն էլ գորակոչվել էին Արաբկիրի զինկոմիսարիատից 2010 թ. գարնանը եւ առաջիկայում պետք է գորացրվեին:

NEWS.am-ի թղթակցի հետ հեռախոսազրույցում Չինարի գյուղի գյուղապետ Սամվել Սաղոյանը նշել է, որ դեպքը տեղի է ունեցել հակառակորդի արձակած կրակոցների պատճառով:⁴³ Տավուշի մարզի Չինարի գյուղի գյուղապետ Սամվել Սաղոյանն էլ ասել էր, որ դեռ իրենք էլ չգիտեն, թե զինվորն սպանվել է հակառակորդի՝ գնդակից, թե՝ զորամասի ծառայողների: «Մեհրաբներ» զորամասի գնդի հրամանատար Սեյրան Ղազարյանն էլ հրաժարվել էր պատասխանել հարցերին, պատճառով, թե ինքը լիազորված չէ նման տեղեկություններ տրամադրել:⁴⁴

Փաստի առթիվ ՀՀ ՊՆ քննչական ծառայության վեցերորդ կայազորային քննչական բաժնում ՀՀ քր. օր-ի 104 հոդվածի 1-ին մասով հարուցվել է քրեական գործ և կատարվում է նախաքննություն:⁴⁵

Այնուհետեւ, ապրիլի 20-ին Զլմ-ների տարածած տեղեկատվության համաձայն ապրիլի 18-ին հրազենային վնասվածքից զոհված 22-ամյա ժամկետային զինծառայող Զորիկ Մարգարյանի ու վիրավորված 22-ամյա Կարեն Մովսիսյանի դեպքի առնչությամբ ձերբակալվել է դասակի հրամանատար, հենակետի ավագ, ավագ լեյտենանտ Լենտուշ Գրիգորյանը: Սակայն ՀՀ ՊՆ քննչական վարչության հասարակության հետ կապերի ավագ սպա Մերի Մարգարյանը հերքել է այդ լուրը:⁴⁶

Մայիսի 27-ին NEWS.am-ի թղթակցի հետ զրույցում Զորիկ Մարգարյանի եղբայրը՝ Գարիկ Մարգարյանը, նշել է, որ եղբայրը մահացել է հակառակորդի

⁴³ <http://news.am/arm/news/101822.html>

⁴⁴ <http://karevor.com/?p=40389>

⁴⁵ <http://www.lragir.am/armsrc/country-lrahos63501.html>

⁴⁶ <http://www.epress.am/2012/04/20/%D4%B2%D5%A1%D5%B6%D5%A1%D5%AF%D5%B8%D6%82%D5%B4-%D5%A6%D5%B8%D5%B0%D5%BE%D5%A1%D5%AE-%D5%A6%D5%AB%D5%B6%D5%AE%D5%A1%D5%BC%D5%A1%D5%B5%D5%B8%D5%B2%D5%AB-%D5%A3%D5%B8%D6%80%D5%AE%D5%B8%D5%BE-%D5%B1.html>

կրակոցից հավելելով, որ դրան է տանում նշանակված քննության ընթացքը: «Դե փաստեր են բերում, չենք կարող չհավատալ: Մնացել է քննության վերջին փուլը՝ զենքերի քննությունը, որից հետո նոր վերջնականապես հնարավոր կլինի պատասխան տալ: Եթե դա էլ հաստատի, որ կրակոցը հակառակորդի կողմից է եղել, ապա մենք այդ վարկածին չհավատալու ոչինչ չունենք», - նշել է Գարիկ Մարգարյանը: Իսկ այն հարցին, թեարդյոք վիրավորված Կարեն Մովսիսյանի հետ խոսել են եւ թե արդյոք նա հաստատել է այդ վարկածը, նա պատասխանել է. «Ինքը տեսել է, որ մարդ է, բայց չգիտի հակառակորդ է եղել, թե՛ ոչ: Բայց մտածում է, որ հակառակորդն է եղել, քանի որ կրակոցը հակառակորդի կողմից է եղել՝ այդ կողմից է մարդ կանգնած եղել»: Գ. Մարգարյանի ներկայացմամբ, մեկ շաբաթ հետո նոր հնարավոր կլինի միանշանակ պատասխան տալ:

Ներկա պահին ընթացքի մեջ է քննության վերջին փուլը՝ զենքի փորձաքննությունը:

Իսկ ավելի վաղ տեղեկացրել էին, որ «Մեհրաբ» զորամասում սպանված 21-ամյա Զորիկ Մարգարյանը կարող էր չծառայել բանակում, քանի որ քաշն ու հասակը չէին համապատասխանում, սակայն նա ինքն է ցանկացել գնալ բանակ: Այս մասին NEWS.am-ին հայտնել էր Զորիկի մայրը՝ Ալվինա Մարգարյանը: «Վերջին անգամ էլ եկավ թոռնիկիս քառասունքի օրը: Ճանապարհ դնելուց հետո ապրիլի 17-ին զանգահարեց ինձ ու երբ իմացավ, որ եղբայրը պետք է գնա Ռուսաստան, ասաց. «Զմտածես, մնաց 69 օր»: Հետո ասաց, որ ապրիլի 18-ին էլի կգանգի, բայց այդպես էլ չզանգեց», - պատմել էր մայրը:⁴⁷

Դ. Զենքի հետ վարվելու կանոնների խախտման հետեւանքով մահվան դեպքեր

1. Մարտո Դիմակոյանը

⁴⁷ <http://news.am/arm/news/107089.html>

Մարատ Դիմակայանը 2010 թ-ի նոյեմբերի 12-ին գորակոչվել է Հաղորդի 38401 գորամաս: (Մարատը եղել է ՎՊՄԻ-ի պատմական ֆակուլտետի հեռակա բաժնի ուսանող):

Պաշտոնական տեղեկատվություն

Ըստ նախնական պաշտոնական վարկածի՝ նույն գորամասի ժամկետային զինծառայող, շարքային Գոռ Արայիկի Ալավերդյանը, խախտելով իրեն ամրակցված ինքնաձիգի հետ վարվելու կանոնները, կրակող է արձակել և աջ ուսագոտու շրջանում հրազենային վիրավորում է հասցրել Մարատ Դիմակայանին, որը եղել է պատահականություն:

Փաստի առթիվ քրեական գործ է հարուցված ՀՀ քրեական օրենսգրքի 373 հոդվածի 3-րդ մասով նախատեսված հանցագործության հատկանիշներով (զենքի հետ վարվելու կանոնների խախտում, ինչն անզգուշությամբ առաջացրել է մահ):

ՀՔԱ Վանաձորի գրասենյակը գրուցել է Մարատի հարազատների հետ, որի ընթացքում ձեռք է բերվել հետեւյալ տեղեկատվությունը.

2011 թ-ի հունվարին տեղի է ունեցել Մարատի երդման արարողությանը, որին ներկա է գտնվել Մարատի հայրը: Ծնողները Մարատի հետ գրեթե ամեն օր հեռախոսազրույց են ունեցել:

2012 թ-ի փետրվարի 5-ին, ժամը մոտավորապես 19:20-ին, Մարատը մահացել է: Սակայն մինչ այդ, ժամը 15:45-ին Մարատը խոսել է ծնողների հետ: Ծնողների հավաստմամբ՝ նա շատ լավ տրամադրություն է ունեցել: Նա եղել է օրինակելի զինվոր: Մարատին նույնիսկ ցանկացել են նշանակել վաշտի ավագ, սերժանտ, սակայն ինքը չի ցանկացել:

Դիակը ծնողներին է հանձնել գումարտակի զամպալիտ Աշոտ Հարությունյանը

(հայրն ազգանունը լավ չի հիշում): Նա ծնողներին հայտնել է, որ Մարատի զինակից ընկերը՝ երեւանցի Գոռ Ալավերդյանը /որը սկզբում ծառայել է Վանաձորի ԴՈՒՑ գործամասում, հետո տեղափոխվել է Հաղբուժ, որը պետք է գորացրվեր 2012 թ-ի գարնանը/ զենքի հետ խաղալիս կրակել է Մարատին: Նրանք դիրքերում՝ դիտակետում եղել են երկուսով: Զամպալիտ Աշոտ Հարությունյանը դեպքի պատճառների մասին այլ մանրամասնություններ չի հայտնել:

Դեպքից հետո Մարատին դիրքերից երբ իջեցնելիս են եղել, նա դեռուս կենդանի է եղել: Ըստ Մարատի հոր հորեղբոր՝ հերձող բժիշկը ասել է, որ նման դեպքերում արնահոսության մատճառով մահը կարող է վրա հասնել 10-15 րոպեում:

Ծնողները, սակայն, տեղեկություն են ստացել այն մասին, որ Մարատին իջեցնելիս մի քանի տրանսպորտային միջոց են փոխել: Հաղբուժի գործառնապից դիրքերը գտնվել են 20-25 կմ հեռավորության վրա: Ըստ նրանց, այդ ամբողջ ընթացքում երեխան կենդանի է եղել, նույնիսկ մի քանի հոգի շորերը հանել, վերքը զննել են: Մարատը խնդրել է, որ իրեն փրկեն, քանի որ ծողներին պետք է տեսնի, երբ նրանք այցելության գան: Ըստ ծնողների տեղեկության, նա այս ամենը խոսել է մի լեյտենանտի հետ: /Այս մասին պատմել է Մարատի զինակից ընկերը:/

2012 թ-ի փետրվարի 5-ի գիշերը նախ հորեղբորը ասել են, թե Մարատը, զենքին չտիրապետելով իրեն կրակել է, իսկ հետո առավոտյան ժամը 9-ին, երբ եկել են զինկոմիսարիատից, ասել են, որ Մարատը կռիվ է արել, վիրավորվել է եւ մահացել: Մակայն հարազատները չեն հավատացել, որ Մարատը կարող էր վիճաբանել եւ այդ վարկածը անհնար են համարում:

Մահվան լուրը սկզբում հայտնել են Մարատի հոր հորեղբորը փետրվարի 5-ի գիշերը, լույս 6-ին զինվորական կոմիսարիատից: Իսկ հորեղբայրը արդեն հարազատներին հայտնել է առավոտյան 9-ին:

ՀՔԱ Վանաձորի գրասենյակ ուսումնասիրել է Մ. Դիմաքայանի գործով

դատաձգաբանական, դատաբժշկական հետազոտությունների արդյունքները, վերլուծել դրանք:

Դիակի գնման ժամանակ ներկա է գտնվել Մարատի հոր հորեղբայրը: Ըստ նրա ներկայացրած նախնական տվյալների՝ /դեպքից մի քանի օր հետո/ երեխայի մարմնին, բացի կրակոցից, այլ վնասվածքներ չեն հայտնաբերվել: Գնդակը անցել է աջ թելի վրայից եւ դուրս եկել ձախ թելի /թիակի/ մոտ, իսկ գնդակը եղել է վերնազգեստի մեջ /հասակը եղել է 176 սմ/: Մի փոքր քերծվածք է հայտնաբերվել Մարատի քունքի շրջանում, սակայն բժիշկն ասել է, որ դա չէր կարող լինել մահվան պատճառ:

2012 թ-ի հունիսի 2-ին ՀՔԱ Վանաձորի աշխատակիցները հանդիպել են Դիմաքայանի հարազատների՝ մասնավորապես դիահերձմանը ներկա գտնված /հոր հորեղբոր/ հետ՝ համեմատելու դատաբժշկական հետազոտությունների արդյունքները: Դիահերձմանը ներկա գտնված հարազատը, համեմատելով հետազոտության արդյունքները իր տեսածի հետ, որոշ բաների հետ անհամաձայնություն հայտնեց՝ մասնավորապես Դիմաքայանի մարմնի վրա վնասվածքների տեղակայության հետ կապված: Ըստ հարազատի՝ 1) Մարատի աջ ոտքի կոճային հատվածի ուղիղ վերևի հատվածում ինքը նկատել է արնազեղում, ինչը դատաբժշկական հետազոտությունների արդյունքի պատկերում բացակայում է. 2) Մարատի դիակի վրա ինքը նկատել է, որ հրազենային վնասվածքի արտաքին հետքը եղել է աջ ուսազոտու/ ուսային հատվածի/ կողային մակերեսին, ինչպես նաև, հրազենային ելքային վնասվածքի հետք է նա նկատել/ համենայն դեպս այդպես է հիշում/, որ եղել է աջ թևի վերին մասի մկանային հատվածի ներքին շրջանում /ինչպես ինքն է նկարագրում՝ այրվածքի սպիանման կարմրած հետք/:

ՀՔԱ Վանաձորի գրասենյակի աշխատակիցները նաև հանդիպել են Դիմաքայանի հետ նույն զորամասում ծառայած մի քանի զինվորների հետ, որոնց հետ քննարկել են մի քանի հարցեր՝ մասնավորապես, իրենց զորամասից հենակետային դիրքեր բարձրանալու կարգուկանոնը՝ ինչպես է այն կատարվում, ինչ

տեղակայվածություն ունի տվյալ դիտակետը, որում կատարվել է դեպքը, արդյոք ստանում են նախապատրաստական կանոնադրային ցուցումներ հենակետային դիրքերում ծառայության ու մարտական կանոների պահպանման հետ կապված, զորամասում Դիմաքսյանի և Գոռ Ալավերդյանի հարաբերությունների մասին: Զրույցի ընթացքում պարզվել է, որ զորամասի զինծառայողները հենակետային դիրքեր գնալուց առաջ անցնում են 16 կետանոց կանոնադրային ցուցումներ՝ մարտական կանոնների պահպանության հետ կապված, նկարագրական որոշ տեղեկություն՝ դիրքերում իրենց տեղակայվածության մասին: Հայտնի է դարձել նաև, որ Գոռ Ալավերդյանը դեպքից մեկ շաբաթ առաջ է տեղափոխվել տվյալ զորամաս որպես ՎՊ-եշնիկ: Զինվորները խոսքի ընթացքում նշել են նաև, որ իրենց զորամաս նոր փոխադրված Գոռ Ալավերդյանը մի քանի անգամ դրսևորել է ագրեսիվ վարքագից այլ զինվորների նկատմամբ՝ հպանցիկ մատնաշելով դեպք, որը տեղի էր ունեցել իրենց ճաշարանում:

Գործը քննվում է Սյունիքի մարզի ընդհանուր իրավասության դատարանում: ՀՔԱ Վանաձորի գրասենյակի նախագահը հանդիսանում է տուժողի իրավահաջորդի ներկայացուցիչը: Վերջինս 2012 թ-ի սեպտեմբերի 24-ին միջնորդություն է ներկայացրել Սյունիքի մարզի ընդհանուր իրավասության դատարանին եւ պահանջել գործը դատաքննության ուղարկել օրենքով սահմանված ընդդատյա դատարան, հիմնավորելով, որ տվյալ քրեական գործը ՀՀ սահմանադրության, Մարդու իրավունքների եվրոպական կոնվենցիայի, Դատական օրենսգրքի եւ ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգրքի պահանջների կոպիտ ոտնահարումներով ուղարկվել է Սյունիքի մարզի ընդհանուր իրավասության դատարան, նստավայրը՝ ԼՂՀ ք. Ստեփանակերտ, որին տվյալ գործի քննությունը ընդդատյա չէր եւ այն որպես դատարան իրավասու չէր քննելու տվյալ գործը:

2012 թ-ի աշնանը սկսվել է գործի դատավարությունը:

Ե. Առողջական խնդիրների/ոչ պատշաճ բժշկական ծառայության տրամադրման հետեւանքով մահվան դեպքեր

1. Նարեկ Արթուրի Մարտիրոսյան

ԼՂՀ «Յոր» գործառնախի զինճառայող՝ շարքային Նարեկ Մարտիրոսյանը մահացել է ՀՀ ՊՆ կենտրոնական կլինիկական զինվորական հոսպիտալում՝ երկկողմանի օջախային թոքաբորբ, ճախակողմյան էքսուդատիվ պլևրիտից: Նարեկ Մարտիրոսյանը զինվորական հոսպիտալ էր ընդունվել 2012 թ. փետրվարի 16-ին՝ «երկկողմանի սուբտոտալ թոքաբորբ, էքսուդատիվ պլևրիտ» և անբարվար շնչառություն ախտորոշմամբ: Ըստ պաշտոնական տեղեկատվության՝ փաստի առթիվ ՀՀ ՊՆ քննչական ծառայության 4-րդ կայազորային քննչական բաժնում պատրաստվում են նյութեր, նշանակվել է դիակլի դատաբժշկական փորձաքննություն:⁴⁸

Նարեկ Մարտիրոսյանի հարազատներն ասում են, որ իրենց երեխային Երևան են տեղափոխել այն ժամանակ, երբ հիվանդությունն արդեն բարդացած է եղել: Նարեկի մոտ ախտորոշվել է երկկողմանի սուբտոտալ թոքաբորբ, 19-ամյա զինճառայողի կյանքը փրկել չի հաջողվել: «Իմ երեխան փետրվարի 11-ից կամ 10-ից պառկած ա եղել Ստեփանակերտի հոսպիտալում: Դրանից մեկ-երկու օր առաջ հավանաբար սանչաստում ա եղել, իսկ 16-ին նոր տեղափոխել են Երևան: Երևանում հենց առաջին օրվանից ինձ զգուշացրին, որ ծայրահեղ ծանր վիճակ ա, ապարատով պիտի շնչի երեխաս», - Lragir.am-ի թղթակցին պատմեց Նարեկի մայրը՝ Նազիկ Հարությունյանը: Նրա խոսքով՝ Նարեկի հիվանդության մասին իրենց ժամանակին տեղյակ չեն պահել: «Ամսի 16-ի գիշերն են պատահական իմացել, որ երեխային տեղափոխել են Երևան», - պատմեց նա: Նազիկ Հարությունյանը նշեց, որ տեղյակ չեն, թե Ստեփանակերտում բժիշկները Նարեկին ինչպես են վերաբերվել: «Զգիտեմ՝ դեղորայք ներարկել են, բուժում նշանակել են, թե ոչ: Բայց գիտեմ, որ ուշացած դեպք է: Իմ երեխան 10-11-ից պառկել ա այնտեղ, իսկ արդեն 16-ն էր, երբ տեղափոխեցին Երևան», - ընդգծեց նա: Ըստ որդեկորույս մոր՝ «Սա առաջին դեպքը չէ, որ նման կերպ են վարվում զինվորի հետ: Նրանք իրավունք չունենին իմ երեխայի հետ նման կերպ վարվել»: Նազիկ Հարությունյանը նաև նշեց, որ շատ գոհ է Երևանի կենտրոնական կլինիկական

⁴⁸ <http://tert.am/am/news/2012/02/21/suicide/?sw>

զինվորական հոսպիտալի աշխատակիցներից. «Ամեն ինչ արել են, բայց ծանր վիճակ էր»: Նշենք, որ Նարեկը ծառայում էր ԼՂՀ Ցորի զորամասում: Մայրն ասում է, որ իր որդին ոչ մի առողջական խնդիր չի ունեցել: «Ես հունվարի 26-ին եմ տեսել իմ երեխային, ամբողջությամբ առողջ էր», - ընդգծեց նա:⁴⁹

Նարեկի ընտանիքն ապրում է Վայոց Ձորի մարզի Վայք քաղաքում:

Վայքի զինկոմ մայր Կամո Հակոբջանյանը 2 օր անց լրատվամիջոցին հայտնել է, որ զինծառայողի դին արդեն տեղափոխվել է տուն եւ ավելացրել. «Ես մի բան ասեմ: Քաղաքացիական կյանքում նման դեպքեր լինում են ու շատ են լինում: Եղել ա դեպքը: Հիվանդություն է եղել, շուտ տարածվել է: Ինչ-որ եսիմ ինչ բաներ պետք չի մտածել: Քաղաքացիականում էլ է դեպք եղել, ես մի քանի դեպք գիտեմ, որ եղել են այսպիսի դեպքեր», - ասաց զինկոմը՝ պնդելով, որ զինծառայողի մահվան հանգամանքների մասին ոչ մի «այլ բան» մտածել պետք չէ: Նա պատմեց, որ Նարեկը բանակ էր զորակոչվել անցած տարվա հունիսի 14-ին: «Մինչեւ բանակը ինքը առողջական խնդիրներ չի ունեցել: Դե, իրա մոտ արագ տարածվող թոքաբորբ է եղել: Իսկ զորակոչվելուց ինքը առողջ է եղել: Ուշերկայում էլ է եղել: Ամեն ինչ նորմալ է եղել», - ասաց Հակոբջանյանը: Նա պատմեց, որ Նարեկը մեծ եղբայր ունի, որը տարիներ առաջ նույնպես ծառայել էր ԼՂՀ պաշտպանության բանակում: «Նրանց հայրը հիվանդ է, երիկամների հիվանդություն ունի, Կարմիր Խաչի օգնությամբ հիմա Իտալիայում բուժվում է: Կարծեմ նա չգիտի էլ տեղի ունեցածի մասին ու չի էլ գալու: Այստեղ մայրն է ու պապը: Մենք էլ ինչով կարողանում՝ օգնում ենք: Զորամասի հետ գնացել էինք Երևան, ինչով որ կարողացել ենք՝ օգնել ենք: Դե, տարբեր հարցեր են եղել: Հարազատների կողքը կանգնած ենք եղել: Էսօր Վայքի բոլոր ընտանիքներն էլ նույն օրի են: Գործ չկա, բայց ինչ-որ բան անում են: Էս ընտանիքը պապն է պահում: Աշխատում է, թոշակ ա ստանում: Մայրն էլ է աշխատում»:⁵⁰

2. Հայկ Ղազարյան

⁴⁹ <http://ragir.am/armsrc/country60514.html3>
http://www.1in.am/arm/armenia_society_61866.html

⁵⁰ <http://www.armtimes.com/31703>

Տարբեր լրատվական միջոցների կողմից հայտարարվել է, որ 2012 թ-ի ապրիլի 7-ին Միսանի հոսպիտալում մահացել է շարքային զինծառայող Հայկ Ղազարյանը: ՊՆ լրատվական վարչությունը տեղեկացնում է, որ դեպքի առնչությամբ հարուցվել է գործ՝ Քր. Օր. 376-րդ հոդվածի հատկանիշներով՝ «անփույթ վերաբերմունքը ծառայության նկատմամբ»: Ըստ նախնական տվյալների զինծայառողը համացել է մինինգիտից: ⁵¹

ՊՆ լրատվական ծառայության աշխատակից Մուշեղ Աղեկյանը NEWS.am-ի թղթակցի հետ զրույցում հայտնել էր, որ Ղազարյանը զորակոչվել էր Վաղարշապատի զինկոմիսարիատից եւ ծառայություն էր անցնում Գորիսի զորամասում: Դեպքի կապակցությամբ այլ մանրամասներ հայտնի չեն, հարուցվել էր քրեական գործ քր.օր.-ի 376-րդ հոդվածի հատկանիշներով՝ «պետի կամ պաշտոնատար անձի անփույթ վերաբերմունք ծառայության նկատմամբ, որն անզուգույնությամբ առաջացրել է ծանր հետեւանք, որպես պատիժ նախատեսվում է ազատազրկում 3-6 տարի ժամկետով»:⁵²

Ոչ պաշտոնական տեղեկատվություն

Ըստ հայկի հարազատների՝ Հայկը առողջ է եղել մինչև բանակ գնալը: Հայկի հորեղբայրը լրատվամիջոցի հետ ունեցած զրույցում հայտնել է՝ այդ երեկո նա պարապմունք է ունեցել հետախուզական վաշտում: Հիվանդությունը նրա մոտ շատ արագ է զարգացել՝ 12 ժամում»: Հարազատները տեղեկացնում են , որ այդ օրը Հայկը խոսել է ծնողների հետ, ամեն ինչ լավ է եղել: Այնինչ մեկ օրվա մեջ նման զարգացումներ են եղել 16.30-ին է վատացել: Մինչ այդ պարզապես ջերմություն է ունեցել: Հայկի Հորեղբայրը նշում է, որ մահացած զինծառայողին համապատասխան բուժօգնություն են ցուցաբերել: Նրան տեղափոխել են զորամասի բուժկետ, դիմեղրոլ են ներարկել, այնուհետ Հայկը հրաժարվել է այնտեղ պառկել և ետ է գնացել զորամաս:

⁵¹ <http://www.panorama.am/am/law/2012/04/08/soldier-dead/#.T4HI49zbr6Q.facebook>
<http://online-tv.am/content/%D5%AA%D5%A1%D5%B4%D5%AF%D5%A5%D5%BF%D5%A1%D5%B5%D5%AB%D5%B6-%D5%A6%D5%AB%D5%B6%D5%AE%D5%A1%D5%BC%D5%A1%D5%B5%D5%B8%D5%B2-%D5%B0%D5%A1%D5%B5%D5%AF-%D5%B2%D5%A1%D5%A6%D5%A1%D6%80%D5%B5%D5%A1%D5%B6%D5%AB-%D5%AF%D5%B5%D5%A1%D5%B6%D6%84%D5%A8-%D5%AD%D5%AC%D5%A5%D5%AC-%D5%A7-%D5%A1%D6%80%D5%A1%D5%A3-%D5%A6%D5%A1%D6%80%D5%A3%D5%A1%D6%81%D5%B8%D5%B2-%D5%B0%D5%AB%D5%BE%D5%A1%D5%B6%D5%A4%D5%B8%D6%82%D5%A9%D5%B5%D5%B8%D6%82%D5%B6%D5%A8>
<http://news.am/arm/news/100435.html>
http://www.1in.am/arm/armenia_society_74347.html
<http://ankakh.com/2012/04/196265/>
<http://news.am/arm/news/100457.html>
<http://news.am/arm/news/101305.html>
⁵² <http://news.am/arm/news/101305.html>

Ավելի ուշ Հայկի վիճակը կտրուկ վատացել է, և նրան տեղափոխել են բուժկետ, այնուհետ Սիսիանի հոսպիտալ:⁵³

Սակայն ըստ ինտերնետային լրատվամիջոցներից մեկի [/http://www.top-news.am/index.php?newsid=8217&ng=7&nt=1/](http://www.top-news.am/index.php?newsid=8217&ng=7&nt=1/) տարածած տեղեկատվության՝ ապրիլի 7-ին մահացած ժամկետային զինծառայող, 19-ամյա Հայկ Նազարյանը /սկզբում զինծառայողի ազգանունը նշվել է նազարյան/ մահացել է երիկամների չգործելու պատճառով, որն էլ պատճառ է եղել Հայկի մոտ առկա ակերգիայի, որը, ըստ լրատվամիջոցի, հայտարարվել է բժիշկների կողմից:

Հայկ Ղազարյանի դպրոցական ընկերներից մեկը երեկ պատմել է, որ մինչ գորակոչվելը նա սովորում էր ԲՈՒՀ-ում (թե կոնկրետ որ, չգիտեր), իսկ դպրոցն ավարտել էր գերազանց առաջադիմությամբ: Ընկերը պատմել է նաև, որ դեպքի օրը նա զանգահարել է հորը, ասել է, որ ամեն ինչ կարգին է, պարզապես մի քիչ ջերմություն ունի եւ պետք է գնա բժշկի մոտ՝ ստուգվելու: Որոշ ժամանակ անց Հայկի ծնողները զանգահարել են նրան՝ պարզելու համար, թե ինչպես է զգում իրեն եւ ինչ է ասել բժիշկը, սակայն մի քանի ժամ շարունակ հեռախոսահամարը անհասանելի է եղել: Անհանգիստ ծնողները ճամփա են ընկել, հասել են գորամաս, որտեղ ասել են, որ Հայկը տեղափոխվել է հոսպիտալ: Հոսպիտալում նրանց ասել են, որ տղան մեկ ժամ առաջ մահացել է: Երեկ Հայկ Ղազարյանի դին հանձնվել է ծնողներին: Ավելի ուշ Հայկի ընկերներից Գոռը թերթին պատմել է, որ իրեն հայտնի են դարձել Հայկի մահվան որոշ հանգամանքներ: «Այդ օրը ինքն առավոտյան գնացել է պարապմունքի, իրեն լավ է զգացել, հետո գնացել է ճաշարան: Հաց ուտելուց հետո ասել է, որ իրեն այդքան էլ լավ չի զգում ու գնացել է բուժկետ: Տեսնելով, որ Հայկը երկար ժամանակ ա՝ ինչ չի վերադառնում բուժկետից, ծառայակիցները գնացել են նրա հետեւից բուժկետ: Ներս են մտել ու տեսել, որ ինքը պառկած է: Երբ իրան հարցնում են, թե ինչ է եղել, ասում է, որ իրեն այդքան էլ լավ չի զգում: Դրանից հետո է Հայկը զանգում ծնողներին ու ասում, որ տաքություն ունի, որ իրեն պետք է տեղափոխեն հոսպիտալ», -

⁵³ <http://news.am/arm/news/101305.html>

պատմել է Գոռը եւ հավելել, որ Հայկը առողջական խնդիրներ երբեւէ չի ունեցել, զինձառայության անցնելուց առաջ զննվել է բժշկական հանձնաժողովի կողմից, եւ նրա մոտ որեւէ խնդիր չի հայտնաբերվել: Բայց Հայկի մոտ ժամանակ առ ժամանակ ալերգիկ երեւոյթներ են ի հայտ եկել: Կոնկրետ ինչից էր ալերգիա ունեցել, ընկերը չգիտի, ասում է, սակայն, որ ժամանակ առ ժամանակ նկատել են, որ Հայկը հագում ու փռշտում է, իսկ երբ հարցրել են, թե ինչ է, Հայկը պատասխանել է, որ ալերգիա ունի:

Թերթը նշում է, որ բժիշկ-փորձագետների խոսքով՝ հնարավոր է, որ ալերգիան որոշակի ազդեցություն ունեցած լինի երիկամների գործունեության վրա, սակայն միանշանակ որեւէ բան ասել հնարավոր չէ, քանի որ ամեն օրգանիզմ ունի իր յուրահատկությունները: Փորձագետները չեն բացառում նաեւ, որ Հայկին դեղամիջոց է ներարկվել, որից նրա մոտ ալերգիա է առաջացել, ու հենց դա է եղել Հայկի առողջական վիճակի կտրուկ վատթարացման պատճառը: Ամեն դեպքում՝ հանգամանքները պարզվում են, նշանակվել է դատաբժշկական փորձաքննություն, եւ զինձառայողի մահվան իրական պատճառները հայտնի կդառնան ավելի ուշ: Հայկ Ղազարյանի ընկերների պնդմամբ, նրա ծառայությունը բանակում անցել է առանց միջադեպերի, որեւէ մեկի հետ խնդիր չի ունեցել, հետեւաբար բացառում են, որ նրա մահը ինչ-որ վեճի կամ այլ միջադեպի հետեւանք լինի:⁵⁴

3. Գոռ Մարտիրոսյան

Մայիսի 8-ին, Ստեփանակերտի գորամասերից մեկում հանկարծամահ է եղել ժամկետային զինձառայող Գոռ Մարտիրոսյանը:

Անհասկանալի հանգամանքներում հանկարծամահ եղած զինվորը Hayeli.am-ի տեղեկություններով, մահացել է շարահրապարակում վազելիս: Նա եղել է մեկ տարվա ձառայող, զորակոչված է եղել Գեղարքունիքի մարզի Սևանի շրջանի Դդմաշեն գյուղից:

Տեղեկատվությունը ճշտելու նպատակով լրատվամիջոցը զրուցել է ՀՀ

⁵⁴ <http://www.top-news.am/index.php?newsid=8217&ng=7&nt=1>

պաշտպանության նախարարի մամուլի խոսնակ Մուշեղ Ադեկյանի հետ, վերջինը նշել է, որ հարցը պետք է ուղղել ԼՂՀ պաշտպանության բանակին:

Պաշտպանության բանակի լրտավության պատասխանատու Սենոր Հասրաթյանը հաստատել է տեղեկատվությունը՝ նշելով, որ դեպքը տեղի է ունեցել առավոտյան ֆիզպատրաստության ժամանակ եւ ընթանում է ծառայողական քննություն՝ հանգամանքները պարզվում են: Այլ տեղեկատվություն Սենոր Հասրաթյանը չի ներկայացրել՝ նշելով, որ քննություն է ընթանում:⁵⁵

Դոմաշենի բնակիչները հայտնել են, որ Գոռը սրտի հետ կապված խնդիրներ ունեցել է դեռևս դպրոցական տարիներին: "8-րդ դասարանում նա մի անգամ ուշաթափվել է, որից հետո նրան դպրոցում արգելեցին ֆիզկուլտուրայի դասերին մասնակցել",- թերթի հետ զրույցում ասել է գյուղացիներից մեկը: Հարցին, թե զորակոչվելուց առաջ մանրամասն բուժվո՞ւմ չի անցել, նրանք պատասխանել են. "Միգուցե բուժվել է, չգիտեմք: Սովորած տղա էր: Մենք շատ զարմացած ենք, որ նման բան եղավ",- գրում է թերթը:

ՄԱՄՈՒԼ.am լրատվականի թղթակիցը ՊՆ քննչական ծառայությունից փորձել է պարզել՝ եթե զինվորը սրտի հետ կապված խնդիր է ունեցել, ինչու են զորակոչել բանակ, որի հետ կապված հայտնել են, որ դեպքի հետ կապված նյութեր են նախապատրաստվում ու փորձաքննությունը ցույց կտա՝ ունեցել է նա նման խնդիր, թե ոչ:⁵⁶ Գոռ Մարտիրոսյանի դեպքի հետագա ընթացքի մասին դեռևս պաշտոնական նոր տվյալներ չկան, 2012 թ-ի հունիսի 26-ի դրությամբ դատաբժշկական հետազոտության արդյունքները պատրաստ չեն եւ գնտվում են ընթացքի մեջ, որի մասին տեղեկացնում է Hayeli.am-ը՝ հղում անելով ՀՀ ՊՆ լրատվական ծառայությանը:⁵⁷

⁵⁵ http://www.lin.am/arm/armenia_society_80759.html

⁵⁶ <http://www.mamul.am/am/news/9999/%D5%BD%D5%BF%D5%A5%D6%83%D5%A1%D5%B6%D5%A1%D5%AF%D5%A5%D6%80%D5%BF%D5%B8%D6%82%D5%B4-%D5%B0%D5%A1%D5%B6%D5%AF%D5%A1%D6%80%D5%AE%D5%A1%D5%B4%D5%A1%D5%B0-%D5%A5%D5%B2%D5%A1%D5%AE-%D5%A6%D5%AB%D5%B6%D5%BE%D5%B8%D6%80%D5%A8-%D5%BD%D6%80%D5%BF%D5%AB-%D5%AD%D5%B6%D5%A4%D5%AB%D6%80-%D5%A7-%D5%B8%D6%82%D5%B6%D5%A5%D6%81%D5%A5%D5%AC#.T6tf4IdO4cE.facebook>

⁵⁷ <http://hayeli.am/%D5%A6%D5%AB%D5%B6%D5%BE%D5%B8%D6%80%D5%AB%D5%B6-%D5%B9%D5%A7%D5%9E%D5%AB%D5%B6-%D5%BD%D5%BF%D5%B8%D6%82%D5%A3%D5%A5%D5%AC/>

4. Աշոտ Սարգսյան

ՀՔԱ Վանաձորի գրասենյակի տեկատվությունը

Աշոտ Սարգսյանը մահացել է հուլիսի 18-ի երեկոյան, Մուրացանի զինվորական հոսպիտալում՝ բժշկական օգնություն ստանալու ընթացքում, իսկ ՀՀ պաշտպանության նախարարությունը հերթական անգամ տեղեկատվություն չի տարածել ՀՀ զինված ուժերում մահվան դեպքի մասին:⁵⁸

Ավելի ուշ ՀՀ պաշտպանության նախարարությունը հաստատել է զինվորի մահը՝ նշելով, որ նա մահացել է ստամոքսի քաղցկեղից:

Ըստ Աշոտ Սարգսյանի հարազատի խոսքերի՝ Աշոտ Սարգսյանը 2011 թ-ի հունիսի 30-ին Վանաձորի զինկոմիսարիատից գորակոչվել է ՀՀ զինված ուժեր՝ Տավուշի մարզ, Պառավաքարի մոտ: Մինչ գորակոչվելը անցել է բժշկական զննություն եւ պարզվել է, որ վերջինիս մոտ առկա է ստամոքսի խոց, իսկ կողերից մի քանիսը բացակայում են /կողերը կրճատ են/:

Զինվորական ծառայության ընթացքում Աշոտ սարգսյանը երբեւէ չի գանգատվել առողջական վիճակից:

2012 թ-ի մայիսին, երբ արձակուրդ է ստացել եւ եղել է տանը, այդ ժամանակ եւս որեւէ գանգատ առողջական վիճակից չի հայտնել: Ըստ հարազատի խոսքերի՝ արձակուրդից վերադառնալուց հետո, 2012 թ-ին հուլիսի 6-ից մեկ ամիս առաջ /դա մոտավորապես հունիսի սկիզբն է/ Աշոտ Սարգսյանը տեղափոխվել է բուժկետ, որտեղ մեկ ամիս շարունակ պառկած է եղել առողջական վիճակի վատթարացման հետեւանքով. ըստ հորաքրոջ խոսքերի՝ ստամոքսի խոցը պայթել է: Մեկ ամիս բուժկետում գտնվելուց հետո Աշոտ Սարգսյանը շատ ծանր վիճակում /ըստ

⁵⁸ <http://www.panorama.am/am/law/2012/07/21/soldier-dead/>

հորաքրոջ՝ գրեթե մահացած/տեղափոխվել է ԵԿՀ /Մուրացանի/ հոսպիտալ, որտեղ մեկ շաբաթվա ընթացքում երեք անգամ ստամոքսի վիրահատության է ենթարկվել:

Ըստ հորաքրոջ տրամադրած տեղեկատվության՝ հորաքույրը մահվանից հետո խոսել է բժիշկների հետ, ովքեր հայտնել են, որ Աշոտ Սարգսյանի մոտ առակ է եղել ողնաշարի չարորակ ուռուցք, որը անմիջապես տարածվել է: Բացի այդ սրբուկը քայքայված է եղել:

Աշոտ Սարգսյանի հայրը որդու մահվան փաստի առթիվ հարուցված քրեական գործի մասին որեւէ տեղեկություն մինչ օրս չունի՝ չնայած, որ դեպքից ավելի քան հինգ ամիս է անցած եղել: Նա չի ստացել քրեական գործ հարուցելու մասին որոշումը եւ հարազատներից ոչ մեկը չի ճանաչվել տուժողի իրավահաջորդ:

Դիակերճարանում քննիչի հետ խոսելիս հայրն ասել էր, Մուրացանի անվան հոսպիտալի անձնակազմից ոչ մի պահանջ չունի, իր պահանջները վերաբերում են կենտրոնական բժշկական հանձնաժողովին, որը հիվանդ երեխային գորակոչել է:

Ըստ ծնողների ներկայացրած ժամանակագրության, տղան ծառայության է մեկնել 2011 թ. հունիսի 29-ին, դրանից առաջ ուղարկվել է գննության ստամոքսի ցավերի և շնչառության հետ խնդիրների պատճառով: Աշոտը կարողացել է շնչել միայն բերանով, քանի որ քթի միջնապատը ծուռ է եղել: Այս մասին բողոքին ի պատասխան՝ հանձնաժողովն ասել է «սիմուլյանտություն մի անի, լավ էլ շնչում ես»: 2011 թ. մարտի 20-21-ը գաստրոսկոպիկ գննությունը ինչ-որ այտուցներ է ցույց տվել, որոնք անտեսել են:

Ստամոքսի խնդիրների համար ուսանողության տարիներին դիմել է համալսարանի պոլիկլինիկա, ստուգումից հետո նշանակել են հատուկ դիետա՝ փափուկ և չգրգռող սննդով: Դիետան բանակում չի պահպանել, սակայն բողոքներ չի ունեցել:

2012թ. հունիսի 24-ից Աշոտը 4-5 օր գտնվել է զորամասի սանիտարական մասում, զանգատվել է մեջքի ցավերից: Այդ ընթացքում զանգահարել է տուն, և խնդրել ուղարկել Դիկլոֆեն և Բ վիտամինային համալիր, քանի որ զորամասի սանիտարական մասում այս դեղերից չի եղել: 5 ներարկումից հետո մեկ օրով տեղափոխվել է զորամաս, ապա՝ 2012 թ. հուլիսի 1-2-ին Բերդի հոսպիտալ: Բերդի հոսպիտալում բժիշկները կասկածներ են հայտնել, որ զինծառայողի մոտ ռադիկուլիտ է: Զինծառայողի մոտ սկսվել է արյունահոսություն, որը Բերդի հիվանդանոցում հնարավոր չի եղել դադարեցնել՝ պատճառները պարզելու համար (այս մասին տեղեկացրել է բժիշկ Հայկ Ռազմիկիչը):

Մեծ դժվարությամբ արյունը դադարեցվել է և 2012 թ. հուլիսի 6-ի երեկոյան Աշոտին տեղափոխել են Երևանի Մուրացանի անվան զինվորական հոսպիտալ: Հոսպիտալի ճանապարհին Աշոտն ինքն է զանգահարել ծնողներին և տեղեկացրել տեղափոխվելու մասին: Մուրացանում հեռացրել են ստամոքսի 2/3-ը, որից հետո տեղափոխել են վերակենդանացման բաժին:

Ծնողները նաև տեղեկացրել են, որ Աշոտը պիտանի է եղել ոչ շարային ծառայության և իր խոսքերով ծառայությունը եղել է ոչ շարային, նա որևէ ֆիզիկական վարժություն չի կատարել, երբեմն հերթապահել է ճաշարանում:

Հիվանդանոցում աշոտը զանգատվել է ոտքերի ցավից, խնձորակներն ամբողջովին մաշված են եղել:

Ուսումնասիրելով մահվան փաստը հավաստող փաստաթուղթը՝ բժիշկ-փորձագետը հայտնել է, որ փաստաթղթում նշված ընդհանուր ինտոքսիկացիան կապված է երկկողմանի թոքաբորբով հիվանդ լինելու հետ: Մինչդեռ քաղցկեղի դեպքում ինտոքսիկացիան տեղայնացված է: Նա նաև նշել է, որ զորամասի սանիտարական մասում զինծառայողին ներարկված դիկլոֆենը խստորեն հակացուցված է ստամոքսի որևէ խնդրի առկայության դեպքում: Բացի այդ, ստամոքսի խոցի դեպքում հեռացվում է ստամոքսի 1/3-ը, քաղցկեղի դեպքում՝ 2/3-ը, այն դեպքում,

երբ քաղցկեղը տարածված չէ և 2/3-ի հեռացումը դրական արդյունք կտա, իսկ եթե ստամոքսն արդեն ամբողջությամբ քայքայված է, ապա այն չեն հեռացնում ընդհանրապես:

Ըստ բժիշկ-փորձագետի գնահատականի՝ մահվան պատճառը կարցինոման կամ դրա առկայությունը չի եղել, մահվան պատճառ կարող էր լինել երկկողմանի թոքաբորբի, ուժեղ ինտոքսիկացիայի առկայությունը: Այսինքն, եթե թոքաբորբ, ինտոքսիկացիա չլիներ, հնարավոր է՝ վիրահատվեր, ուռուցքը հեռացվեր, օրգանիզմը այդ ծավալի վիրաբուժական միջամտությանը դիմանար: Եթե ստամոքսի ուռուցքը այն վիճակում լիներ, որ անհամատեղելի լիներ կյանքի հետ, վիրահատություն տեղի չէր ունենա: Եթե 2/3 են հեռացրել, ապա մահվան պատճառն այլ է:

5. Հակոբ Սարգսյան

2012 թ-ի հուլիսի 10-ին, ժամը 19:30-ի սահմաններում, ՀՀ ՊՆ Երևանի Կենտրոնական կայազորային զինվորական հոսպիտալում մահացել է ժամկետային զինծառայող, շարքային Հակոբ Արթուրի Սարգսյանը (ծնվ. 1994թ., 2012-1 զորակոչ, Վարդենիսի գ/կ): Շարքային Հ. Սարգսյանը 06.07.2012թ. ընդունվել էր Երևանի ԿԿԶՀ սուր ռեսպիրատոր հիվանդություն, ինտոքսիկացիոն համախտանիշ, մինիմգոէնցեֆալիտ ախտորոշմամբ:

Հակոբը նաև սպորտով էր զբաղվում, մասնավորապես՝ քիք-բոքսինգով, մասնակցում էր տարբեր մրցումներին:

«Ֆիզիկապես շատ ուժեղ, առույգ տղա է եղել, ընդհանրապես ոչ ոք հիվանդություն չի նկատել նրա մոտ», - պատմում էլ համագյուղացիները:⁵⁹

Ծնողների համար հանելուկ է որդու մահը, քանի որ իրենք լրիվ առողջ երեխա են ուղարկել բանակ եւ չգիտեն, թե որտեղից այդ հիվանդությունը: Բանակ գնալու ժամանակ նրա ճնշումը չափել են, մի փոքր բարձր է եղել, չեն տարել: Այնուհետև

⁵⁹ <http://news.am/arm/news/113043.html>

Հանրապետական հիվանդանոցում բուժօգնություն է անցել եւ ասել են, որ ամեն ինչ նորմալ է եւ մի քանի օր անց տարել են ծառայության:

Բանակ գնալուց հետո, սակայն, երիտասարդին պատվաստել են, ինչից հետո նրա ինքնազգացողությունը կտրուկ վատացել է եւ նա այդ մասին ասել է, սակայն ուշադրություն չեն դարձրել եւ չեն հավատացել խոսքերին՝ մտածելով, որ նորակոչիկ է, դեռ չի հարմարվել: Այդ ժամանակ զանգահարելով ընտանիքի անդամներին՝ նա նշել է, որ ցանկանում է տեսնել ծնողներին, սակայն կոնկրետ չի ասել, որ հիվանդ է եւ վատ է զգում իրեն, իսկ ծնողներն էլ ասել են, որ երկու օրից կգան: Դրանից մի քանի օր հետո Հակոբը շարքում վայր է ընկել, հայտնվել կոմայի մեջ եւ այդպես տեղափոխվելով հոսպիտալ՝ կոմայից դուրս չի եկել եւ մահացել է:

Հարուցվել է քրեական գործ՝ ՀՀ քրեական օրենսգրքի 376 հոդվածի 2-րդ մասի հատկանիշներով/ անփույթ վերաբերմունք ծառայության նկատմամբ, ինչն առաջացրել է ծանր հետևանքներ/:

6. Նորայր Սահակյան

2012 թ-ի դեկտեմբերի 23-ին, առավոտյան զորահավաքակայանից զորամաս տեղափոխվելու ճանապարհին վատացել է և հոսպիտալում հանկարծամահ է եղել նորակոչիկ 18-ամյա Նորայր Նվերի Սահակյանը:

Փաստի առթիվ հարուցվել է քրեական գործ, նշանակվել են մի շարք փորձաքննություններ, այդ թվում՝ դատաբժշկական:

Ն. Սահակյանը բնակվում էր Ջրաշեն գյուղում: Նա բանակ էր զորակոչվել Էրեբունի զինվորական կոմիսարիատից:

Մահացած զինվորի հայրը հայտնել է, որ երեխան գտնվելիս է եղել Խոջալուի հիվանդանոցում, որտեղ, ըստ ծնողի, անուշադրության է մատնված եղել: Միայն առավոտյան իրեն զանգահարել և հայտնել են, թե երեխան մահացել է՝ արի ետևից:

Հայրը բողոքում է, որ եթե ժամանակին երեխային տեղափոխեին Ստեփանակերտի հիվանդանոց, ապա տղայի կյանքը հնարավոր կլիներ փրկել. «Տղաս, որ հպարտանում էր, թե ինչ պատվով է հագնելու զինվորական համազգեստը, չհասցրեց անգամ տեսնել այն»:⁶⁰

Երբ նորակոչիկ Նորայր Նվերի Սահակյանին կենտրոնական հավաքակայանում սրսկումից երկու ժամ հետո սկսել է ջերմել եւ ջերմությունը հասել է 38.5-ի, Նորայրը դիմել է բժիշկներին եւ նրան պառագետամուլ են տվել, որից հետո ջերմությունը իջեցրել են 37.3: Այս մասին NEWS.am-ի թղթակցի հետ զրույցում ասել է Նորայրի մայրը՝ Կարինե Մնացականյանը:

«Հետո նորից ջերմել է եւ այդպես երեխային ջերմության մեջ ճանապարհել են Ղարաբաղ: Նորայրի մահը հնարավոր կլիներ կանխել, եթե նրան այդ վիճակում չճանապարհեին ու վթարի պատճառով 4 ժամից ավել չպահեին դրսում: 5 հոսպիտալի կողքով անցել են, բայց ոչ մի տեղ չեն իջեցրել: Իսկ, երբ Նորայրը ասել է, որ փորն է ցավում, գլուխն է ցավում, ստախոս են անվանել: Եվ դա այն դեպքում, երբ ճանապարհին Նորայրը փսխել է»:

Տիկին Կարինեն նաեւ հիշեցրել է, որ երբ այդ օրը գիշերը՝ ժամը 22.00-ի սահմաններում Նորայրին հարցել է, թե ջերմությունը իջել է, դրական պատասխան է տվել: Բայց հետո պարզվել է, որ չի ցանկացել իրականությունը ասելով ծնողներին անհանգստություն պատճառել:

Նորայրի մայրը նաեւ պատմել է, որ որդու մահվան փաստով քրեական գործ է հարուցվել 376 հոդվածի 2 մասով՝ հանցագործության հատկանիշներով:

Նորայրի հորաքույրը՝ Թամարա Սահակյանը հայտնել է, որ. «Հանկարծամահություն չի եղել: Նորայրը շատ առողջ երեխա է եղել: Ավելին՝ մինչեւ ծառայության մեկնելը բժշկական հանձնաժողովը ստուգել է նրան: Ի՞նչ է ստացվում է,

⁶⁰ <http://shamshyan.com/arm/6XoTlMogSb.html>

որ բժշկական հանձնաժողով չի եղել, չեն ստուգել՝ հիվանդ է, թե՞ ոչ», - նշել էր հորաքույրը: Հորաքույրը նաև տեղեկացրել էր, որ Նորայրը սպորտով՝ բոնցքամարտով է զբաղվել եւ պարբերաբար մրցումների է մասնակցել: «Իր գնալուց առաջ «Օդնոկլասնիկի»-ում էջ բացեց եւ իր մրցումների նկարները տեղադրեց այնտեղ», - պատմել էր հորաքույրը: Ինչ վերաբերում է դեպքի մանրամասներին եւ պատճառներին, ապա հորաքրոջ փոխանցմամբ՝ երեխան վատացել է ճանապարհին: «Գրում են, թե վատանալուց հետո նրան հետ են բերել Երեւան: Այնինչ՝ երեխայի դիակը Ղարաբաղից են բերում: Ստացվում է երեխայի դիակն են տարել Ղարաբաղ: Ես չեմ հասկանում, թե ինչ է կատարվում: Շատ բան են լսել: «Նախ ասում են ճանապարհին վթար է եղել: Հետո Գազելներից մեկի անիվն է դուրս թռել եւ երեխաները իրար վրա են լցվել: Նորայրը ասել է, որ իրեն շատ վատ է զգում, բայց շատ անտարբեր են եղել: Հասնելով տեղ տեսել են, որ Նորայրի տաքությունը շատ բարձր է: Մրսկել են, ինչից հետո էլ չի արթնացել: Շատ հնարավոր է, որ սրսկելուց լինի, հակառակ դեպքում երեխայի սիրտը ինչից է մեծացել», - նշել էր հորաքույրը: Հարկ է նկատել, որ Նորայրը նույնիսկ զորամաս չի հասել: Նրան տարել են Խոջալու, որ այնտեղից ցրեն եւ հենց Խոջալուի հոսպիտալում էլ նման դժբախտություն է տեղի ունեցել: Նորայրի հորաքրոջից տեղեկացանք, որ նա 3 եղբայր էլ ունի, իսկ ինքը ընտանիքի մեծն էր:⁶¹

Զ. Դժբախտ պատահար

1. Աղաբեկ Միրզոյան

ԼՂՀ Ջաբրայիլի զորամասում ծառայող Աղաբեկ Միրզոյանը փետրվարի 22-ին ժամը 21.00-ի սահմաններում մահացել է ավտովթարի ժամանակ՝ կարճատև արձակուրդից հետո զորամաս մեկնելիս: ՊՆ քննչական ծառայության հասարակայնության հետ կապերի բաժինը տեղեկացնում է, որ որ գործը Սյունիքի մարզային քննչական բաժնում է, և կատարվում է նախաքննություն: Դեպքի մանրամասների հետ կապված՝ նշվում է, որ Սյունիքի մարզի Նոնաձոր գյուղից դեպքի

⁶¹ <http://news.am/arm/news/135345.html>

ԼՂՀ Միջնավան քաղաք տանող ճանապարհին մեքենան դուրս է եկել երթևեկելի մասից եւ գլորվել ձորը: Վթարի հետևանքով վարորդն ու նրա որդին 17-ամյա Արտյոմ Միրզոյանը մարմնական վնասվածքներով տեղափոխվել են Սյունիքի մարզի Ագարակ քաղաքի հիվանդանոց, իսկ 19-ամյա Ադարեկ Միրզոյանը տեղում մահացել է:⁶²

2. Արսեն Աքեյան

Ապրիլի 24-ին ժ 13:00-ի սահմաններում Դիլիջան–Վանաձոր ավտոճանապարհի Թեժ լեռ կոչվող դաշտամիջյան ճանապարհի 6-րդ կմ հատվածում տեղի է ունեցել ավտովթար: ՀՀ ՊՆ պայմանագրային զինճառայող 42-ամյա Արսեն Աքեյանը վարելով «Կամազ 4310» մակնիշի ՊՆ–2181–Տ համարանիշի ավտոմեքենան նշված հատվածում շրջվել է: Վիրավոր վիճակում նրան տեղափոխել են զինվորական հոսպիտալ, որտեղ էլ մահացել է: Փաստի առթիվ քննությունը վարում է Զինվորական դատախազությունը:⁶³

3. Արմեն Սարգսի Հարությունյան

Մայիսի 17-ին մահացել է 2011-ի դեկտեմբրի 28-ին բանակ զորակոչված 19-ամյա ժամկետային զինճառայող Արմեն Սարգսի Հարությունյանը: Հայաստանի Պաշտպանության նախարարության քննչական ծառայությունը հաստատում է, որ Հաղրութի շրջանի զորամասերից մեկում ականի պայթյունից զինճառայող է մահացել: ՊՆ Քննչական ծառայության լրատվության հետ կապերի պատասխանատու Մերի Սարգսյանը Panorama.am-ի թղթակցին տեղեկացրել է, որ ուսումնական պարապմունքի ժամանակ ականներից մեկը հողի մեջ տեղադրելիս պայթել է, որի հետևանքով շարքային Արմեն Սարգսի Հարությունյանը մահացել է: Նրա տեղեկացմամբ, փաստի առթիվ ՀՀ ՊՆ քննչական ծառայության 2-րդ կայազորային քննչական բաժնում հարուցվել է քրեական գործ ՀՀ Քրեական օրենսգրքի 376-րդ

⁶² <http://news.am/arm/news/94650.html>

⁶³ <http://tert.am/am/news/2012/04/24/zintsarayogh/>

<http://mardik.am/am/%D5%B0%D5%A1%D5%BD%D5%A1%D6%80%D5%A1%D5%AF%D5%B8%D6%82%D5%A9%D5%B5%D5%B8%D6%82%D5%B6%D5%A2%D5%A1%D5%B6%D5%A1%D5%AF/item/136699-%D5%BA%D5%A1%D5%B5%D5%B4%D5%A1%D5%B6%D5%A1%D5%A3%D6%80%D5%A1%D5%B5%D5%AB%D5%B6-%D5%A6%D5%AB%D5%B6%D5%AE%D5%A1%D5%BC%D5%A1%D5%B5%D5%B8%D5%B2-%D5%A7-%D5%B4%D5%A1%D5%B0%D5%A1%D6%81%D5%A5%D5%AC>

հողվածի 2-ր մասի հատկանիշներով՝ «անփույթ վերաբերմունք ծառայության նկատմամբ, որը առաջացրել է անզգուշությամբ ծանր հետևանքներ»:⁶⁴

Զինվորի մահը հաստատող բժշկական փաստաթղթում (N 206091545818, 18.05.2012) ասվում է. «Կյանքի հետ անհամատեղելի մարմնական վնասվածքներ, դեմքի, պարանոցի, կրծքավանդակի, որովայնի զույգ վերին եւ ստորին վերջույթների համակցված ականապայթյունային վնասվածք», ստորագրված է՝ բժիշկ Մելքոնյան Հ.Ֆ.: Մահվան պատճառը, ըստ բժշկի նշման, անորոշ է:

Ըստ հարազատների պատմածների, զինվորը մահացել է ԼՂՀ Հադրութի շրջանին հարող գորամասերից մեկում՝ ուսումնական վարժանքի ժամանակ, երբ վարժություններ են կատարել նոնակներով.«Վարժական նոնակների արկղում բոլոր վարժական՝ ոչ վտանգավոր, նոնակների հետ մեկական մարտական նոնակ է եղել, իսկ զինվորները չեն իմացել, եւ Արմենը, փաստորեն զոհվել է այդ նոնակի պայթյունից»:

Մահվան մասին որեւէ պաշտոնական տեղեկություն դեռ չի տարածվել նույնիսկ դեպքը տեղի ունենալուց 3 օր հետո:⁶⁵

4. Խաչատուր Մելիքյան

Մայիսի 24-ին, ժամը 15:15 սահմաններում ՀՀ պաշտպանության նախարարության գորամասերից մեկում ժամկետային զինծառայող, շարքային Գագիկ Գևորգի Հովակիմյանը, տեխնիկական սպասարկման աշխատանքներ կատարելուց հետո, «Կռազ» մակնիշի զինհամարանիշով մեքենան ավտոկայանատեղիում կայանելիս՝ ավտոմեքենայի դիմային մասով վրաերթի է ենթարկել նույն գորամասի ժամկետային զինծառայող, շարքային Խաչատուր Հակոբի Մելիքյանին:⁶⁶

ՊՆ քննչական վարչության 10-րդ կայազորի քննչական բաժնում հարուցվել է քրեական գործ ՔրՕր-ի 377 հոդվածի 2-րդ մասի հատկանիշներով («Մեքենաներ վարելու կամ

⁶⁴ <http://www.panorama.am/am/law/2012/05/21/sold/>

⁶⁵ <http://www.asparez.am/news-hy/hadrut-zinvo/#more-9821>

<http://www.panorama.am/am/law/2012/05/21/sold/>

⁶⁶ <http://www.aysor.am/am/news/2012/05/25/khachatur-meliqyan/>

շահագործելու կանոնները խախտելը, որն անզգուշությամբ առաջացրել է մարդու մահ՝ պատժվում է ազատազրկմամբ՝ առավելագույնը հինգ տարի ժամկետով՝ որոշակի պաշտոններ զբաղեցնելու կամ որոշակի գործունեությամբ զբաղվելու իրավունքից զրկելով՝ առավելագույնը երեք տարի ժամկետով կամ առանց դրա»):⁶⁷ Մայիսի 26-ի դրությամբ Գազիկ Հովակիմյանը դեռևս չի ձերբակալվել:⁶⁸

5. Էդգար Հովհաննիսյան

2012թ-ի հունիսի 20-ին Վայոձ ձորի 131-րդ կմ հատվածում տեղի է ունեցել ավտովթար, ինչի հետևանքով մահացել է պայմանագրային 34-ամյա զինծառայող Էդգար Հովհաննիսյանը: Նրա հետ եղել են նաև 2 զինծառայող ուղևորներ՝ 24-ամյա Տիգրան Մխիթարյանը և 24-ամյա Վահե Դանիելյանը, որոնք մարմնական թեթև վնասվածքներով տեղափոխվել են հիվանդանոց: ՎԱԶ 2108» մակնիշի 31 ՍՏ 042 համարանիշի ավտոմեքենան Երևան-Մեղրի ավտոճանապարհի 131-րդ կմ հատվածում ճանապարհի ձախ մասից դուրս է եկել երթևեկելի գոտուց, հարվածել սարալանջի թմբին և գլխիվայր շրջվել: ՊՆ քննչական վարչության հասարակայնության հետ կապերի պատասխանատու Մերի Սարգսյանի փոխանցմամբ՝ հարուցվել է քրեական գործ՝ ՀՀ քրեական օրենսգրքի 242-րդ հոդվածի 2-րդ մասի հատկանիշներով (ճանապարհային երթևեկության և տրանսպորտային միջոցների շահագործման կանոնների խախտելը, որն անզգուշությամբ առաջացրել է մարդու մահ): Կատարվում է նախաքննություն:⁶⁹

⁶⁷ <http://1ur.am/am/?p=74856>

⁶⁸ <http://www.armtimes.com/33955>

<http://www.epress.am/2012/05/25/%D5%84%D5%A1%D5%B0%D5%BE%D5%A1%D5%B6-%D5%A4%D5%A5%D5%BA%D6%84-%D5%A2%D5%A1%D5%B6%D5%A1%D5%AF%D5%B8%D6%82%D5%B4-%D5%A6%D5%AB%D5%B6%D5%AE%D5%A1%D5%BC%D5%A1%D5%B5%D5%B8%D5%B2%D5%A8-%C2%AB%D4%BF%D5%8C.html>

⁶⁹ <http://hra.am/hy/events/2012/06/20/accident>

6. Մանվել Ապիջանյան
7. Արթուր Երեմյան
8. Սանասար Փիլոյան
9. Գագիկ Վարդանյան

2012 թ. նոյեմբերի 1-ին ԼՂՀ Քարվաճառի ճանապարհին տեղի է ունեցել ավտովթար, ինչի հետևանքով մահացել և վիրավորվել են պայմանագրային զինծառայողներ: Նոյեմբերի 1-ին՝ երեկոյան՝ հերթափոխի ժամանակ, ԶՈՒ պատկանող « ՈՒրալ » մակնիշի ավտոմեքենան Քարվաճառում վթարի է ենթարկվել, որի հետևանքով մահացել են զինծառայողներ՝ մեքենայի վարորդը՝ շ/պ Երեմյան Արթուր Հովհաննեսի /Ապարան, գյուղ Մուլքի/, զինծառայողներ **Ապիջանյան Մանվել Մանթրոյի** /Արմավիրի մարզ, գյուղ Վանանդ/, Փիլոյան Սանասար Վաչիկի /Արմավիրի մարզ, գյուղ Վանանդ/ Վարդանյան Գագիկ Կամոյի Արմավիրի մարզ, գյուղ Մրգաշատ/:⁷⁰

10. Գարիկ Ղազարյան

2012 թ-ի սեպտեմբերի 30-ին ՊԲ արևելյան ուղղությամբ անցկացված զորավարժության մարտական հրաձգության փուլի ընթացքում տեղի ունեցած դժբախտ պատահարի արդյունքում զոհվել է 27-ամյա զինապարտ նոնակաձիգ, շարքային Գարիկ Յակովի Ղազարյանը:⁷¹

11. Գեորգ Դոխոյան

2012թ. հոկտեմբերի 15-ին տեղի է ունեցել դժբախտ պատահար Ստեփանավանի բնակիչ՝ ԱԱԾ սահմանապահ զորքերի ծառայող 23 ամյա Գեորգ Դոխոյանի հետ: Հոսանքահարված, Ստեփանավան քաղաքի բնակիչ, 23-ամյա Գեորգ Դոխոյանը իր երկու ընկերների հետ շրջանառվող լուրերի համաձայն գնացել են հոսանքով ձուկ

⁷⁰ <http://henaran.am/archives/135671>
<http://www.ilur.am/news/view/2850.html>
<http://asekose.am/index.php/news/article/view/4/105832/>
<http://Iratvakan.am/?p=7142>

⁷¹ <http://www.news.am/arm/news/123138.html>
<http://www.hra.am/hy/events/2012/10/03/army>
<http://razm.info/8481>

որսալու՝ նախկին «ԳԷՍ»-ի շենքի տարածքում, որտեղ էլ տեղի է ունեցել դժբախտ պատահարը:

35000 վոլտ լարում ունեցող հոսանքը հարվածել է 23-ամյա երիտասարդին 23 ամյա երիտասարդը աշխատում էր ԱԱԾ-ի սահմանապահ զորքերում, եւ հերթափոխը հանձնել էր երեկ, ու արդեն այսօր տեղի է ունեցել նշված դեպքը: Փրկարարները եւ ոստիկանները դիակը մոտ 3 կմ ոտքով հասցրել են մինչեւ շտապօգնության մեքենան:

Իսկ կատարվածի մասին ոստիկանության Ստեփանավանի բաժին ահագանգել է Գևորգ Դոխոյանի հետ նշված վայրում գտնվող նրա ընկերը՝ 36-ամյա Արամ Նադիրյանը:⁷²

12. Գոռ Գալստյան

Պաշտոնական տեղեկատվություն

2012 թ. սեպտեմբերի 24 ՀՀ զինված ուժերում արձանագրվել է դժբախտ պատահար, ինչի հետևանքով վիրավորվել են 9 և մահացել 1 զինծառայող: Վրթարի հետևանքով մահացած զինծառայողը շարքային Գոռ Գնելի Գալստյանն է: Արագածոտնի մարզի Արուճ-Նոր Ամանոս ավտոճանապարհի 4-րդ կիլոմետրի հատվածում ՀՀ ՊՆ N զորամասին պատկանող «ԳԱԶ 33081» մակնիշի ՊՆ զինհամարանիշի ավտոմեքենան դուրս է եկել ճանապարհի երթևեկելի մասից և շրջվել, ինչի հետևանքով ավտոմեքենայում գտնվող Գոռ Գալստյանը մահացել է, իսկ 10 զինծառայողներից 9-ը ստացել են տարբեր աստիճանի մարմնական վնասվածքներ և տեղափոխվել «Արմենիա» բժշկական կենտրոն, իսկ այնտեղից՝ ՀՀ ՊՆ ԿԿԶՀ:

⁷² <http://www.news.am/arm/news/124950.html>

<http://www.news.am/arm/news/124945.html>

Շարքային Գ. Գալստյանը, գիտակցության չգալով, 25.09.2012թ., ժամը 00:20-ին «Արմենիա» ԲԿ-ում մահացել է:

Հարուցվել է քրեական գործ ՀՀ ՊՆ ՔԾ չորրորդ կայազորային քննչական բաժնում ՀՀ քր. օր-ի 377 հոդ. 2-րդ մասով /մեքենաներ վարելու կամ շահագործելու կանոնները խախտելը, որն անզգուշությամբ առաջացրել է մարդու մահ, կատարվում է նախաքննություն:

Ոչ պաշտոնական տեղեկատվություն

Ֆեյսբուք սոցցանցի, ինչպես նաև ԶԼՄ-ներում՝ տվյալ թեմայով հոդվածի տակ տեղ գտած զինվորների մեկնաբանություններից՝ դեպքը տեղի է ունեցել Կռասնուց Հոկտեմբերյան ճանապարհին, և զինծառայողները եղել են Կռասնու զորամասի զինվորներ:⁷³

13. Գրիգոր Գրիգորյան

2012թ. հոկտեմբերի 22-ին ժամը 05:40-ի սահմաններում տեղի է ունեցել դժբախտ պատահար՝ ավտովթար, ինչի հետևանքով մահացել է ՀՀ N զորամասի վաշտի հրամանատար: Մահացած զինծառայողը 27ամյա՝ կապիտան Գևորգ Գևորգյանն է:

Կոտայքի մարզի Սևան-Երևան ճանապարհին վթարի հետևանքով «Օպել» մակնիշի՝ 33 SD 754 մեքենան բախվել է ծառին ու շրջվել: Ըստ նախնական տեղեկությունների՝ ավտոմեքենայի մոտ հայտնաբերվել է 27տ. զինծառայող Գ. Գ-ի դին՝ առանց այրվածքների:⁷⁴

14. Հարություն Միրակոյան

⁷³ <http://www.aravot.am/2012/09/25/112824/>
<http://razm.info/8370>
<http://haynews.am/hy/1348554667>
<http://www.news.am/arm/news/122287.html>
<http://asekose.am/news/article/view/4/103213/>
<http://shamshyan.com/arm/crash-Aragacotn-military.html>

⁷⁴ <http://razm.info/8893#.UIUN-ikPjrE.facebook>
[http://www.mamul.am/am/news/26116/այրված-մեքենայի-մոտ-զինծառայողի-դի-է-հայտնաբերվել-\(լրացված\)#.UIUDKiPOHvY.facebook](http://www.mamul.am/am/news/26116/այրված-մեքենայի-մոտ-զինծառայողի-դի-է-հայտնաբերվել-(լրացված)#.UIUDKiPOHvY.facebook)
<http://henaran.am/archives/134161>
<http://armenpress.am/arm/news/697060/kotayqum-vtaric-pn-ashkhatakic-varordy-texum-mahacel-e.html>

2012 թ-ի սեպտեմբերի 24-ին՝ ժամը 16.30-ի սահմաններում, Արագածոտնի մարզի Արուճ-Նոր Ամանոս ավտոճանապարհի 4-րդ կմ հասվածում ՀՀ ՊՆ N զորամասին պատկանող «Գազ 33081» մակնիշի ՊՆ զինհամարանիշի ավտոմեքենայի շրջվելու հետևանքով շարքային Հարություն Գրիգորի Կիրակոսյանը երեկ՝ սեպտեմբերի 27-ին՝ ժամը 21:25-ին մահացել է:⁷⁵

15. Սերգեյ Մելիքյան

2012թ. հոկտեմբերի 23 ժամը մոտավոր 14:00-ի սահմաններում տեղի է ունեցել Ավտովթար: Տավուշի մարզի Բեր-Նորավուր ճանապարհահատվածին «ՈւԱԶ» մակնիշի 59 ՏՏ 706 պ/հ ավտոմեքենան դուրս է եկել ճանապարհի երթևեկելի մասից և շրջվել ձորը, ինչի հետևանքով մեքենայի վարորդը մահացել է, իսկ ուղևորը ծանր վիրավորվել: Մահացած վարորդը ՀՀ ԶՈւ ծառայող 1968 թ. ծնված Սերգեյ Մելիքյանն է:⁷⁶

Է. զինծառայողների փոխհարաբերությունների կանոնագրքային կանոնները խախտելը

1. Ժորա Մկրտչյան

2010 թվականի սեպտեմբերի 27-ին սուր փսիխոզ ախտորոշմամբ ԼՂՀ-ի «Եղնիկներ» զորամասից Երեւանի կայազորի զինվորական հոգեբուժական բաժանմունք էին տեղափոխել զինծառայող Ժորա Մկրտչյանին:⁷⁷

⁷⁵ <http://www.ilur.am/news/view/998.html>

⁷⁶ <http://www.news.am/arm/news/125933.html>

<http://hetq.am/arm/news/19817/>

<http://www.epress.am/2012/10/24/Բերդ-քաղաքում-մեքենա-է-շրջվել-44-ամյա-էն.html>

<http://www.aravot.am/2012/10/24/123209/>

⁷⁷ <http://www.armtimes.com/39612>

http://www.lin.am/arm/armenia_society_153848.html

Ժ. Մկրտչյանի հայրը պատմել է հետեւյալը. «Դիրքերից տղաներն իջնում են ներքեւ, գետի ափին Ժորան ոտքերն է լվանում, կռանալիս զինվորական գրքույկը ընկնում է գրպանից, իսկ տղաներից մեկը վերցնում է եւ այն նետում է մոշուտի հարեւանությամբ գտնվող տղաների պետքարանի մոտ: Ժորան ասում է, որ երկու տարի դրա համար է ծառայելու, ու շարտողից պահանջում է, որ բերի գրքույկը: Մա գնում-բերում է, սակայն մի քանի հոգով որոշում են երեկոյան Ժորային ուղղակի ջարդել ու ջարդել (...) Այդ օրը մի պոստում զինվոր են խփած լինում, Ժորայիս քունը չի տանում: Նստում է վառարանի կողքը, նախ՝ գալիս են երկու հոգի, սկսում են լազվել, ականջները քաշել, զարկել, հետո միանում են եւս երկուսը, լավ ծեծել են երեխուն, լապատկով, որ զարկեն գլխին, պատկերացնում եք ինչ կլինի, ականջը կապույտ, մարմնի վրա էլ վառվածի հետքեր»,- պատմում է զինվորի հայրը՝ Մկրտիչ Մկրտչյանը: Ժորան վախից եւ սրտի շրջանում ուժեղ հարվածներից միկրոինֆարկտ է տարել: Սեպտեմբերին, երբ հոգեբուժարան են տեղափոխել, զանգել են ծնողներին, հայտնել, որ Ժորային հիվանդանոց են տեղափոխել սուր փսիխոզ ախտորոշմամբ: Ծնողները շտապել են հիվանդանոց եւ տեսել անճանաչելի Ժորայի, որը միայն կրկնել է՝ պապ տղերքի վրայով բան չասեք: Մի քանի ամիս բուժում ստանալուց հետո՝ դեկտեմբերի 9-ին տուն եկած Ժորան, հաճախ է մեկուսացել:

Բժիշկը, ըստ Մկրտիչ Մկրտչյանի, դեռ այն ժամանակ ասել է, որ գլխին երկու ճեղքվածք կա, որը վտանգավոր է, եւ բախտի բան է՝ գուցե լավ լինի, գուցե ոչ: Բացի այդ, բժիշկն ասել էր, որ իր կողմից ինքը ամեն ինչ արել է.«Իրենք լավ գիտեին, որ տղաս մեկ տարուց ավելի չի ապրի»,- ասում է մահացած զինվորի հայրը:

Հայրը պատմում է նաեւ. «Ուղեղը պահի տակ գնում էր, գալիս, հետո, երբ լրջանում էր, ասում էր՝ պապ ջան, ես լրիվ ջոկում եմ, լրիվ հասկանում եմ, ինչ եմ անում, բայց այդ րոպեին ինձ զսպել չեմ կարողանում: Մանկական բաներ էր անում: Ամբողջ տան ամանները գցել-ջարդել էր, ասաց, պապ, ներվերս էի հանգստացնում: Տղան անընդհատ խոսել է մահվան մասին, բոլորին նախապատրաստել դրան՝ հորաքրոջը,

քրոջը, եղբորն ու ծնողներին:

Ժորան մահացել է 2012 թ-ի նոյեմբերի 9-ին:

Ժորայի հայրը՝ Մկրտիչ Մկրտչյանը նշեց, որ դատական պրոցեսից տեղյակ չի եղել, քանի որ դատն ընթացել է Ղարաբաղում, թեև ինքը բազմիցս խնդրել է տեղափոխել Երևան, բայց չեն ընդառաջել. «Թուղթ գրեցինք, սվեցինք, ասեցինք, մենք չեն կարող ներկայանալ, հնարավորություն չունենք, չորս հոգի երեխա՝ երկու տղա երկու աղջիկ եմ պահում, իսկ Ժորայիս գործով փաստաբանին ընդհանրապես չեմ էլ տեսել, ինքը կաշառված էր, ակնհայտ երեւում էր, որ ինքը էդ մարդկանց կողմից էր»: Ըստ նրա, Ժորային ընդհանրապես բանակ չպետք է տանեին, քանի որ նա փոքր ժամանակ ծանր հիվանդացել է, որից հետո չի կարողացել կարգին քայլել եւ գտնվում էր ֆիզիկապես թույլ վիճակում:

Ժորա Մկրտչյանին խոշտանգած սերժանտ Վաչիկ Գրիգորյանին մեղադրանք է առաջադրված եղել ՀՀ քրեական օրենսգրքի 360 հոդվածի 2-րդ մասով (զինծառայողին վիրավորանք հասցնելը, որը կատարվել է ստորադրյալի կողմից պետի, ինչպես նաև պետի կողմից ստորադրյալի նկատմամբ զինվորական ծառայության պարտականությունները կատարելու կապակցությամբ), շարքայիններ Ալբերտ Առաքելյանին ու Մովսես Բաղայանին՝ ՀՀ քրեական օրենսգրքի 359 հոդվածի 1-ին մասով (զինծառայողների փոխհարաբերությունների կանոնադրային կանոնները խախտելը նրանց միջև ստորադասության հարաբերությունների բացակայության դեպքում, որն արտահայտվել է անձի պատիվն ու արժանապատվությունը ստորացնելով, նրան ծաղրուծանակի ենթարկելով կամ հալածելով կամ զուգորդվել է՝ բռնություն գործադրելով): Դատալեքս տեղեկատվական համակարգի տվյալներով՝ դատարանի որոշմամբ, նրանց երեքի նկատմամբ էլ պատիժը պայմանականորեն չի կիրառվել, սահմանվել է փորձաշրջան մեկ տարի ժամկետով:
